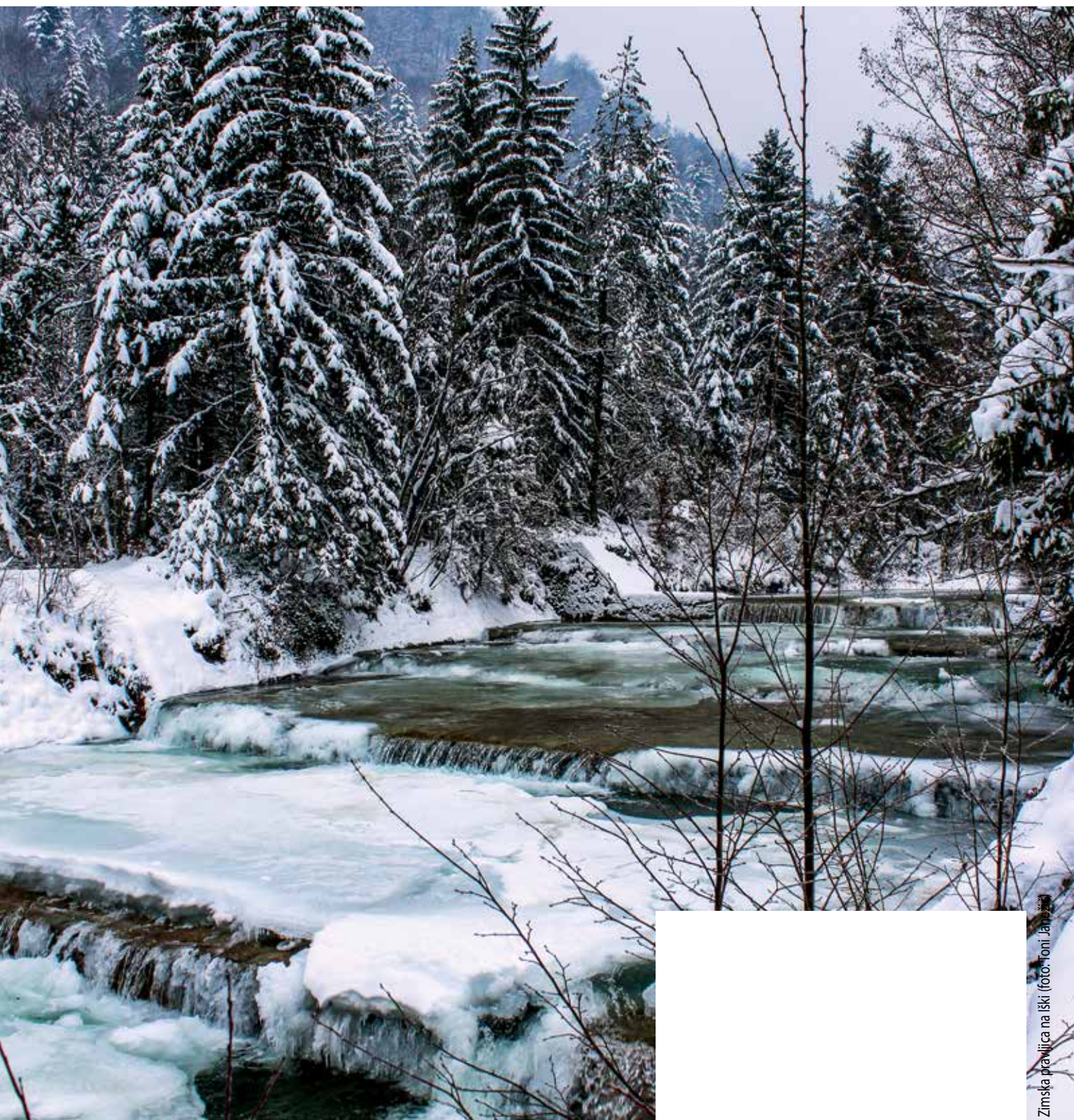

1-2

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2026
LETNIK LXXXV
ISSN 0350-4573

Zimska pravilica na Iški (foto: Toni Janžek)

Slika

*Slikajte, slikajte oblaki mi sliko,
na njej naj rumene bo sreče veliko.
Narišite tako s soncem in smreko,
z ribo, ki zliva s svojo se reko.*

*Naj slika bo taka, kar brez okvirja,
da čreda konj lahko skozi jo zdirja.
Na njej naj ne bo nikakršne šipe,
da z nje se zavonja vonj stare lipe.*

*Ne dajte v muzej je, zunaj naj bo,
okvir naj bo jasno modro nebo.
Ko padel bo dež in jo izbrisal,
prišel bo oblak in novo narisal.*

*Mojca Kovač
Foto: spletni viri*

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen števil 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

STIKI:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Ušeničnik Schifferstein

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik: Igor Kloboves

člani:
Egon Dolenc,
Vladimir Mikec,
Jure Ušeničnik Schifferstein,
Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
člani:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje: Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Grafika Soča, d. o. o.

Vsebina

RIBIŠKA POEZIJA

Slika
Mojca Kovač 2

AKTUALNO

Ženske v ribolovu
Tanja Drofelnik 4

DELO RZS

Praznovanje 90 let dela Hrvaške zveze športnih ribičev in sestanek RAJP
Mag. Igor Miličič 8
18. Seja UO RZS
Mag. Igor Miličič 8
Obisk nove vodje Inšpektorata za lovstvo in ribištvo
Mag. Igor Miličič 9
Prednovoletno srečanje RZS
Mag. Igor Miličič 10

OBVESTILA

Razpis XXXI. tabora mladih muharjev Osilnica 2026
Aleš Horvat, dr. Miroslav Žaberl 10

PRAVNI KOTIČEK

Pravne posledice neprimerne kritike
Anže Petrovič, univ. dipl. prav. 11

RIBIŠKI ETIČNI KOTIČEK

Ribiški etični kotiček
Dr. Miroslav Žaberl 14

RIBOLOV

Skrto življenje sulca: telemetrično sledenje kralju slovenskih rek
Žiga Tertinek 15
Ohranitev soške postrvi
Dr. Daša Zabrc 16

MEDNARODNA PRVENSTVA

Presenetljiva zmaga ribičev iz Velike Kladuše
Jože Šmejc 19

DRŽAVNA PRVENSTVA

Državni prvak 2025 Miro Žaberl
Drago Ornik 21

RIBIČI PIŠEJO

V iskanju božične fotografije ščuke
Toni Janežič 23

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Mentorji mladih ribičev so zanesljivi naravovarstveniki in uspešni športni ribiči
Jože Šmejc 25

REPORTAŽA

Muharska odprava na Grenlandijo
Rasmus Ovesen 28

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Sekcija ribičev in Klub mladih Turnišče sodelujeta z roko v roki
Jože Žerdin 32
Še so kapitalne ščuke v Krki
Zoran Leko 32
V gramoznico Babinci ponovno vložili šarenko
Oste Bakal 33

MUHARSKI KOTIČEK

Nasveti mlajšemu sebi
Tomaž Modic 34

V SPOMIN

Anton Škufca 36
Dominik Povše - Domi 36
Drago Dejak 36
Klemen Verhovnik 36

RIBIČI KUHAJO

Sulec v vodi in na krožniku
Jure Ušeničnik 37

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2026:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	8. 1.	5. 2.	5. 3.	9. 4.	7. 5.	4. 6.	6. 8.	10. 9.	8. 10.	5. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovno zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILO – uredite jo pri tajniku vaše ribiške družine ali na elektronskem naslovu uredništva: glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Uredništvo

ŽENSKE V RIBOLOVU

V Sloveniji smo ženske prisotne tako na področju poklicnega kot tudi rekreativnega ribolova, kjer aktivno soustvarjamo bogato ribiško kulturo. Sodelujemo v izobraževalnih projektih za mladino, prispevamo k promociji trajnostnega ribolova, sodelujemo v naravovarstvenih akcijah in organiziramo različne dogodke znotraj lokalnih ribiških družin. Na področju poklicnega ribolova delujemo v ribiškem turizmu kot ribiške vodnice, v ribogojstvu in v živilstvu, medtem ko v rekreativnem ribolovu tekmujejo v različnih disciplinah športnega ribolova, tako na državnem kot tudi na mednarodnem nivoju.

Muharjenje na Savi Dolinki

Na ta način pomembno prispevamo k razvoju in prepoznavnosti ribolovnega prostora v Sloveniji.

Kljub temu so naše zgodbe pogosto manj vidne, redkeje zapisane in zato lažje spregledane. Prav zato je pomembno, da jih začnemo pripovedovati – ne kot izjeme, temveč kot del skupnega ribiškega prostora.

Po zadnjih podatkih iz januarja 2026 je v ribiške družine včlanjenih približno 170 žensk.

Moja zgodba se začne ob reki pozimi. Zimska reka je tiha, surova in neizprosna. Megla se dviga z gladine, voda je nizka in ledena, prsti so otrpli, misli pa ostre. To so trenutki, ko se z reko najbolj povežem. Moj svet je muharjenje, moja posebna strast pa muharjenje sulca v zimskem času. Takrat ni bližnjic – potrebni so potrpežljivost, fizična pripravljenost in popolna zbranost. Reka hitro pokaže, ali ji znaš prisluhniti.

Pomemben del tega sveta so tudi vabe – potezanke. Vežem jih sama, z mislijo na konkretno vodo, globino in gibanje. Vezava potezank zame ni zgolj priprava na ribolov, temveč ustvarjalni proces, v katerem se srečata znanje in intuicija. Je trenutek tišine, v katerem nastaja nekaj, kar bo morda zaživel v toku reke.

Zadnje štiri sezone sem tudi tekmovala v disciplini lova rib z umetno muho kot edina ženska predstavica med člani, kar je bila izjemna priložnost za učenje od najboljših muharjev. Čeprav imamo v Sloveniji kar nekaj odličnih muhark, pobuda o sestavi ženske muharske ekipe še ni zažvela zaradi drugih obveznosti in tudi zaradi pomanjkanja časa. Sama sem izvrstno muharko Mojco iz Tolmina prvič osebno spoznala na muharskem festivalu na jugu Italije – in naslednjič sva se znova srečali prav tam, ne pa ob kateri od slovenskih rek.

Muharjenje sulca na reki Savinji

Muharjenje sulca na reki Sori

Državno prvenstvo LRM na reki Krki

Z željo po nenehnem učenju in povezovanju sem v tem času vzpostavila odlične stike tudi v tujini – z dvema članicama norveške ženske reprezentance Cathrine Markussen in Ingvild Aurdal ter s češko predstavnico in svetovno prvakinja v muharjenju Katko Švagrovo.

Še posebej se povezujem z vezalkami in ženskimi ambasadorkami ribolova z vsega sveta, ki delujejo na različnih področjih,

povezanih z vodo, naravo in ribiško kulturo. S svojo muharsko strastjo z veseljem navdušujem tudi vse, ki jih to zanima. Tako nastajajo čudovite zgodbe in spomini – namesto kave s prijateljico so to lahko urice muharjenja ob domači reki.

Z družino pogosto obiskujemo mednarodne muharske festivale in dogodke. Na enem največjih v Italiji, kamor prideš le na povabilo, sva s partnerjem spoznala zakonca Ann in Andyja

Muharjenje na reki Dreti z norveško reprezentantko Cathrine Markussen

Srečanje s Katko Švagrovo na irskem muharskem sejmu - Irish Fly Fair

Muharjenje na reki Savinji s Francesco Curtolo - vodjo področja pri Patagoniji

Kitchnerja, lastnika britanskega podjetja z vrhunskimi vezalnimi materiali. V nekaj dneh smo se osebno močno povezali, kmalu zatem pa smo kot družina prejeli povabilo v njihov mednarodni tim vezalcev in vezalk z vsega sveta. Energija v tej skupnosti je izjemna – odprta, spoštljiva in ustvarjalna, zato se z veseljem

Urice muharjenja s prijateljico Katjo ob domači reki Savinji

odzivamo na mednarodna povabila na vezalne in muharske dogodke, festivale in sejme.

Ob vsem tem pa ostajam globoko vpeta tudi v slovenski ribiški prostor. Zadnja tri leta aktivno sodelujem pri pripravi in izvedbi mladinskega muharskega tabora, ki že tri desetletja poteka pod okriljem Ribiške zveze Slovenije. Mladi prihajajo z odprtimi glavami in brez predsodkov. Zanje ni pomembno, ali pred njimi stoji moški ali ženska – pomembno je, ali znaš pokazati in razložiti, kako pripraviti opremo in ujeti ribo.

Trenutki, ko mladi ribič ali ribička pod mojim mentorstvom ujame svojo prvo ribo, prvo ribo na lastno izdelano muho ali prvega lipana, so neprecenljivi. Še bolj pa me navdihujejo vrednote, ki jih mladi na taboru živijo: sodelovanje, medsebojna pomoč, spoštovanje narave in rib. Drug drugemu prepustijo dobra mesta, se veselijo uspehov drugih in se trudijo, da nihče ne ostane brez ulova. To so lastnosti, iz katerih rastejo dobri ribiči in odgovorni varuhi voda.

»Semperfli Family« na irskem muharskem sejmu - Irish Fly Fair

Vežanje potezank - Irish Fly Fair

Mladinski muharski tabor

Mladinski muharski tabor

Ženske smo bile dolgo prisotne predvsem posredno – kot članice ribiških družin ali sodelavke pri izobraževalnih in naravovarstvenih dejavnostih. Danes postajamo vse bolj vidne. Ocenjuje se, da predstavljamo približno 5–7 % članstva ribiških družin, delež pa se postopno povečuje, kar kaže na spreminjanje družbenih vzorcev in večje zanimanje žensk za dejavnosti, povezane z naravo in trajnostjo.

Kljub pozitivnim premikom se tudi v Sloveniji soočamo z

izzivi in stereotipi o ribištvu kot »moški dejavnosti«, s pomanjkanjem ženskih mentorskih programov ter z omejenim dostopom do začetnih usposabljanj, kjer bi se lahko dekleta v varnem in spodbudnem okolju srečala z osnovami ribolova. Zato se kaže potreba po ciljno usmerjenih pobudah, podobnih tujim dobrim praksam, kot so finski projekt *Mimmit Kalastaa*, avstrijski *Fishing Lady* in švedska poletna ribiška šola za dekleta. Takšni programi bi ženskam in dekletom približali ribištvo kot dejavnost sprostitve, druženja in stika z naravo ter prispevali k pozitivni podobi ribištva kot trajnostne in vključujoče dejavnosti. Pomembna je tudi večja medijska prepoznavnost žensk v ribištvu, saj vidnost ustvarja navdih in pogum za vstop novih generacij.

Ribištvo ni vprašanje spola. Je vprašanje odnosa – do vode, življenja v njej in do skupnosti, ki jo soustvarjamo. Ženske v tem prostoru ne iščemo posebne obravnave, temveč enakovredno mesto ter možnost, da prispevamo s svojim znanjem, izkušnjami in pogledom.

Besedilo in fotografije:
Tanja Drofelnik

PRAZNOVANJE 90 LET DELA HRVAŠKE ZVEZE ŠPORTNIH RIBIČEV IN SESTANEK RAJP

Sorodna organizacija hrvaških sladkovodnih ribičev – Hrvatski športsko ribolovni savez (HŠRS) – je 23. novembra 2025 v Zagrebu praznovala 90 let svojega delovanja. Na vabilo predsednika HŠRS g. Vladimira Severja se je proslave udeležila

Predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl je hrvaškemu predsedniku Vladimirju Severju izročil Plaketo RZS za odlično in dolgotrajno sodelovanje.

HŠRS je obeležila 90 let delovanja.

delegacija RZS. Predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl je hrvaškemu predsedniku izročil Plaketo RZS za odlično in dolgotrajno sodelovanje med obema zvezama. Ko bi se tak odnos dveh ribiških zvez le lahko prezrcalil na raven obeh sosednjih držav pri vprašanju ribiškega upravljanja obmejnih voda. Žal tu ne moremo mimo zahtev ministrstev obeh držav, ki izvajajo določila arbitražnega sporazuma, skladno z interesi vsake države. Ribiči z obeh strani meje smo se zavezali sporazumnemu medsebojnemu sodelovanju pri skupnem interesu – zaščiti ribjega bogastva. Dan pred proslavo je bil na isti lokaciji organiziran sestanek ribiških zvez, članic zveze jadransko-podonavskih dežel (RAJP). Na sestanku so bili dogovorjeni datumi in lokacije tekmovanj RAJP, na katerih redno sodelujejo ekipe slovenskih tekmovalcev. Leto 2025 je bilo za naše tekmovalce uspešno, saj so na tekmah RAJP v disciplini lov rib z muho in lov krapov z obtežilnikom osvojili zlata odličja.

Besedilo in fotografiji: mag. Igor Miličič, sekretar RZS

18. SEJA UO RZS

Na svoji zadnji redni seji v letu 2025 je Upravni odbor RZS obravnaval enajst točk dnevnega reda. Člani UO RZS so se seznanili s sprejetimi sklepi zapisnikov izvedenih rednih sej komisij za usposabljanja, za priznanja v ribištvu in tekmovalne komisije ter vse potrdili. Komisija za usposabljanja je sprejela koledar izvedbe vseh usposabljanj za leto 2026 in obravnavala problematiko izvajanja ribiških izpitov, skupaj z zahtevo MKGP po posodobitvi uradnega seznama članov izpitnih komisij za višje oblike usposabljanja. Tekmovalna komisija je obravnavala

poročila o izvedenih tekmah državnega in mednarodnih prvenstev v šp. ribolovu po disciplinah v letu 2025, ki je bilo zelo uspešno. Sprejeti so bili načelni dogovori o tekmovalnih nastopih v tujini v novem letu 2026. Tekmovalna komisija je obravnavala problematiko odstopa članov podkomisije za lov krapov z obtežilnikom in obravnavala predlog nove sestave podkomisije in vizije nadaljnjega dela podkomisije. Pri seznanitvi s finančnim poročilom o delovanju zveze v obdobju januar-oktober 2025 so prisotni člani ugotovili, da RZS kontinuirano posluje gospodarno.

Pomembna točka tokratne seje odbora je bila poročilo izbirne komisije za nadgradnjo informacijskega sistema RZS. UO RZS je na podlagi predloga komisije potrdil njeno poročilo, da je od dveh prispelih ponudb na razpis RZS najprimernejši ponudnik za nadgradnjo sistema podjetje Spock d. o. o. Skladno z izglasovanim sklepom bo RZS sklenila pogodbo z izbranim ponudnikom za realizacijo nadgradnje informacijskega sistema, sestavljenega iz treh modulov. Modul 1 bo predstavljal nadgradnjo baze osebnih podatkov, ki jo je do sedaj predstavljala baza podatkov KLEN. Modul 2 bo predstavljal programe, namenjene olajšanju vsakodnevnega poslovanja ribiških družin. Modul 3 pa bo uporabnikom - ribiškimi družinam ponudil alternativno možnost spletne prodaje ribiških dovolilnic. Izdelavo vseh treh modulov bo financirala RZS, kot tudi vzdrževanje modulov 1 in 2. Vzdrževanje modula 3 bodo financirale tiste RD, ki se bodo odločile za njegovo uporabo. Skladno z odločitvijo UO RZS je bila v decembru 2025 podpisana pogodba med RZS in Spock d. o. o. o sodelovanju.

Vodstvo RZS je bilo v jesenskem času udeleženo dveh sestankov z državnimi uradniki glede tematik, vezanih na delovanje RD in sladkovodnega ribištva nasploh. Na sestanku z državnim sekretarjem MKGP so predstavniki RZS predstavili aktualne probleme, s katerimi se srečujejo predstavniki RD: problematika zahtev Sklada kmetijskih zemljišč, stopnjo realizacije pomoči za RD, prizadete v katastrofalnih poplavah leta 2023, in stanje priprave strateških dokumentov (Program upravljanja rib in podrejeni akti), potrebnih za delo v sladkovodnem ribištvu. Predstavniki RZS so državnemu sekretarju predlagali pobudo za vrednotenje prostovoljskega dela v RD na podoben način, kot ga imajo že sprejetega v sorodni lovski organizaciji in pripravo uradnega dokumenta o urejanju problema vpliva vidrinega plenjenja na populacije sladkovodnih rib na podlagi obstoječih zaključkov raziskav o razširjenosti vidre v Sloveniji. Državni sekretar in njegova ekipa so argumente RZS vzeli na znanje. Na sestanku s predstavniki MNVP je bila diskutirana problematika uvedbe novih vodnih dajatev – t. i. »vodnih dovolnin«. Ta sestanek je predstavljal prvi neposredni dialog glede vprašanja plačevanja povračil med predstavniki ribičev in uradniki ministrstva od spremembe zakonskih aktov

v l. 2012, ki so pomenili začetek zahtev državnih uradnikov do RD za plačevanje vodnih dajatev za ribolovne revirje – po večini stoječe vode. Mnenje RZS, katerega je formalno podpiralo tudi ministrstvo za kmetijstvo, je bilo vseskozi, naj RD državi za ribiško upravljanje plačujejo zgolj eno dajatev. Stvar obeh resornih ministrstev bi morala biti medsebojna uskladitev višine in načina pobiranja dajatve za RD. Tako pa so RD postale kolateralna žrtev neusklajenosti in različnih pogledov na ribiško upravljanje med kmetijsko in vodarsko stroko. Uradniki ministrstva za okolje so na sestanku izkazali pripravljenost pregledati vsak primer ribiškega plačevanja vodnih pravic posebej, glede na seznam RD, ki plačujejo take dajatve.

Člani UO RZS so v nadaljevanju sestanka potrdili predlog sprememb cenika storitev elektro-izlovov rib in se seznanili z usklajevanjem DRSV, ZZRS in RZS glede novega obrazca za poročanje o izlovnih aktivnostih. UO RZS je potrdil novo sestavo tekmovalne podkomisije za lov krapov z obtežilnikom za (LKO) in komisije za izvedbo inventure na RZS. Pri točki o seznanitvi z aktivnostmi zveze so člani upravnega odbora diskutirali o problematiki zavrnitve pristopov k ribiškimi izpitom na območju ZRD Maribor zaradi neizpolnjevanja formalnih pogojev. UO RZS je posvet o izvajanju disciplinskih postopkov v praksi ocenil kot zelo uspešen, zato bo zveza take aktivnosti periodično ponavljala kot pomoč funkcionarjem RD. RZS se dogovarja s Fakulteto za turizem univerze v Mariboru za ureditev formalnega in enotnega izobraževanja ribiških vodnikov, kajti trenutno stanje dejavnosti ribiškega vodenja je v posameznih delih nedorečeno in povzroča preglavice tako RD kot uporabnikom storitev vodenja. Na področju mednarodnega sodelovanja so se člani UO RZS seznanili z udeležbo predstavnikov zveze na proslavi 90 let delovanja sorodne organizacije – Hrvatski športsko ribolovni savez, kjer je bil tudi sprejet dogovor o nadaljevanju reševanja problematik ribiškega upravljanja mejnih voda. Na mednarodnem kongresu kastinške federacije ICSF sta bila prisotna predstavnika RZS, ki sta podala pet predlogov glede spremembe statuta in tekmovalnih pravil. Federacija si prizadeva, da bi kasting postal olimpijski šport in se namerava ponovno priključiti k CIPS – mednarodni konfederaciji za športni ribolov.

Mag. Igor Miličić, sekretar RZS

OBISK NOVE VODJE INŠPEKTORATA ZA LOVSTVO IN RIBIŠTVO

RZS sta pred koncem leta 2025 obiskala Dolores Čarga, nova direktorica inšpektorata za lovstvo in ribištvo, in Igor Simšič, nekdanji vodja inšpekcije. Sprejela sta ju predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl in sekretar RZS mag. Igor Miličić.

V razgovoru so izpostavili utečeno dobro sodelovanje med inšpektoratom in RZS pri usposabljanju novih ribiškimi čuvajem ter pri izvajanju obnovitvenih seminarjev za že usposobljene čuvaje. Inšpekcija ugotavlja, da ribiški čuvaji dobro opravljajo svoje naloge, število prijav nepravilnosti in število začasno zaseženih ribolovnih predmetov se vztrajno večja. Predsednik RZS je ob tem izpostavil pričakovanje čuvajem iz številnih RD, da od inšpekcije dobijo povratno informacijo o razpletu uradnega postopka zoper prijavljenega kršitelja. RZS namerava v letu 2026 ponoviti posvet z

vodstvi RD, predvsem z vodji čuvajskih služb o delu ribiških čuvajem. RZS zanima, ali je od zadnjega takšnega posveta iz leta 2023 prišlo do kakšnih izrazitih sprememb delovanja ribiško-čuvajskih služb. Predsednik RZS dr. Žaberl je v razgovoru izpostavil tudi ponovno pojavljanje izvajanj nedovoljenih ribiških tekem (t. i. 'keš tekem') na komercialnih ribnikih. Ribiči od prvotne akcije ribiške inšpekcije pred nekaj leti zaznavamo povečan pojav teh dogodkov, nekatere med njimi se tudi oglašuje na družbenih omrežjih.

Nova direktorica inšpektorata je ob tem prosila RZS za dodatne informacije o takih primerih in obljubila nadaljevanje tvornega sodelovanja inšpekcije za lovstvo in ribištvo z ribiškimi organizacijami.

Mag. Igor Miličić, sekretar RZS

PREDNOVOLETNO SREČANJE RZS

RZS je v sredo, 17. 12. 2025, organizirala prednovoletno srečanje. Po navadi smo ribiči za tako priložnost gostovali v prostorih sorodne Lovske zveze Slovenije in skupaj z lovci vabili goste - predstavnike tako državnih institucij, nevladnih organizacij, kot tudi posameznike, s katerimi obe zvezi redno sodelujeta. Zaradi obnovitvenih del na objektu LZS smo morali tokratno tradicionalno družabno srečanje organizirati v Gostilni Livada ob nabrežju Ljubljane. Veseli smo bili dobrega odziva vabljenih na srečanje. V sproščenem vzdušju smo lahko prisotni izmenjali svoja doživetja iztekajočega leta in predstavili svoje načrte za delo leta 2026.

Besedilo in fotografija: mag. Igor Miličič, sekretar RZS

Z dobrimi željami v novo leto.

OBVESTILA

RAZPIS XXXI. TABORA MLADIH MUHARJEV OSILNICA 2026

Komisija pri UO RZS za delo z mladimi ribiči razpisuje **XXXI. muharski tabor mladih ribičev Slovenije**. Razpis velja za mladoletne člane ribiških družin in nečlane, ki so rojeni v letih **2011 do vključno 2014**. Tabor bo v **RD Kočevje**, hotel Kovač Sela 5, Osilnica **od petka, 15. maja, do vključno nedelje, 18. maja 2026**. Taborniki bodo bivali v prostorih hotela KOVAČ.

Pričakovani **prihod in namestitev udeležencev: petek do 16. ure**.

Vsaka prijaviteljica (*ribiška družina ali območna zveza ribiških družin*) obvezno zagotovi in prijavi mentorja za tabornike iz svojega okolja. Mentor je lahko tudi eden od staršev otrok, udeležencev tabora. Na taboru so lahko prisotni tudi starši otrok, ki so udeleženi na taboru, vendar se morajo prijaviti organizatorju tabora, da jim ta zagotovi rezervacijo bivanja, ki pa je samoplačniška. Za vsake tri tabornike je obvezen en mentor.

Prijaviteljica za mladoletnega člana prispeva kotizacijo v znesku **90,00 €**, za mentorja pa **110,00 €**. Starši otrok, ki niso člani nobene RD, za svojega otroka prispevajo kotizacijo v znesku **120,00 €**. Računovodstvo RZS bo na podlagi prispelih prijav prijaviteljem oz. staršem izstavilo račune, ki morajo biti poravnani pred začetkom tabora.

Vplačanih kotizacij RZS ne bo vračala.

Za prevoz udeležencev na tabor in nazaj poskrbijo prijaviteljice.

Zborno mesto:

Hotela KOVAČ, Sela 5 Osilnica.

Potek prijavljanja:

do 18. 4.: RD, ZRD ali klub izbere mladoletne člane za udeležbo na taboru.

do 9. 5.: RD, ZRD ali klub prenese kandidate v razpisni seznam v programu KLEN, ki bo odprt od 17. aprila do 8. maja ali do zasedbe prostih mest. V kolikor prijaviteljica ne bo prijavila mentorja, se mora predhodno dogovoriti z eno od sosednjih RD za skupnega mentorja.

Otroke smejo prijaviti tudi starši otrok, ki so včlanjeni v eno od ribiških družin, pa tudi tisti, katerih otroci niso člani nobene od RD. V tem primeru starši sami prijavijo tabornika na naslov RZS do 30. aprila (p. p. 195, 1001 Ljubljana).

do 12. 5.: Strokovna služba RZS pripravi pregled vseh udeležencev tabora (ločeno mladoletne člane in mentorje) po abecednem vrstnem redu RD in klubov ter ga dostavi vodji tabora. Strokovna služba upošteva samo tiste prijave, za katere so prijavitelji nakazali kotizacijo.

Opozorilo: V primeru kakršnih koli zdravstvenih težav otroka ali obvezne diete morajo starši napisati navodila za zdravljenje in jih oddati odgovornemu mentorju.

Posebna ponudba: Starši, ki bi želeli za čas muharskega tabora preživeti vikend v Osilnici, se lahko prijavijo, da jim rezerviramo bivanje po ugodni ceni v hotelu ali kje v bližini.

Lep pozdrav in dober prijem!

Predsednik komisije RZS
za delo z mladimi ribiči:
Aleš HORVAT, l. r.

Predsednik
Ribiške zveze Slovenije:
dr. Miroslav ŽABERL

§ PRAVNE POSLEDICE NEPRIMERNE KRITIKE

Uvod

Kdor se je okužil z ribištvo, ve, kakšen čar je lahko ribolov na slovenskih rekah in jezerih. Ribolov omogoča umik od prehitrega tempa življenja, umiritev, povezanost z naravo in preživljanje kvalitetnega časa z družino ali prijatelji. Ljudje smo socialna bitja in imamo navado združevati podobne oziroma skupne interese. Tako je tudi na področju ribištva, kjer se ta človeška lastnost kaže zlasti v velikem številu ribiških društev. Kot vsaka organizacija pa tudi ribiške družine niso imune na trenja med različnimi pogledi in interesi posameznikov, ki lahko zasedajo različne vloge v ribiški organizaciji. Pri soočenju različnih mnenj gre lahko za konstruktiven in spoštljiv dialog, ki običajno prinese pozitivne rešitve potencialnih konfliktov, še preden se zgodijo in tudi določen družbeni napredek. Različni pogledi in interesi pa kdaj tudi porušijo idilično sliko meditacije ob ribolovu. Kadar vsebinske argumente nadomesti argument moči in se v dialogu med posamezniki pojavijo žaljivi izrazi, pa lahko kritika postane tudi neprimerna ter preide tisto mejo, ki je pravno še dopustna v okviru izvrševanja ustavne pravice do svobode izražanja. Ker živimo v času, ko se vsakršne informacije lahko širijo izredno hitro, zlasti preko različnih družbenih omrežij, pa so posledice takšnih ravnanj lahko še posebej zaskrbljujoče in trajne.

Ustavni okvir

Kadar govorimo o izražanju mnenj posameznikov, ne moremo mimo omembe Ustave Republike Slovenije kot hierarhično najvišjega pravnega akta v državi, ki v okviru pravice do svobode izražanja iz 39. člena postavlja okvir za varstvo svobode izražanja misli, govora, javnega nastopanja, tiska in tudi drugih oblik javnega obveščanja in izražanja. Vsakdo lahko svobodno zbira, sprejema in širi vesti in mnenja.

Pravica do svobode izražanja je pomembna civilizacijska pridobitev, ki pa seveda ni absolutna in neomejena, saj so v skladu s splošnim ustavnim načelom uresničevanja in omejevanja pravic iz 15. člena Ustave človekove pravice in temeljne svoboščine omejene s pravicami drugih ljudi in tudi v primerih, ki jih določa Ustava. Zagotovljeno pa je tudi sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravica do odprave posledic njihove kršitve.

Povedano drugače, pravice posameznikov, čeprav so zapisane v Ustavi, niso neomejene, temveč se raztezajo zgolj do tja kjer se prične enaka oziroma nasprotna pravica drugega posameznika. V zvezi s pravico do svobode izražanja je na tem mestu treba omeniti, da preširoko dojemanje te pravice lahko trči v nasprotje s pravico do osebnega dostojanstva in varnosti iz 34. člena Ustave, na podlagi katere ima vsakdo pravico do osebnega dostojanstva in varnosti. Iz 35. člena Ustave pa nadalje izhaja jamstvo nedotakljivosti človekove telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic. Z žaljivimi izjavami o posameznikih, katerih namen je zaničevanje, je namreč poseženo prav v navedene pravice.

Ustavna jamstva varovanja človekove duševne celovitosti, osebnostnih pravic ter osebnega dostojanstva so zapisana splošno, abstraktno in je zato potrebna ustrezna natančnejša opredelitev njihovega pomena. Zakonodajalec je slednje izpeljal v hierarhično nižjih pravnih aktih, in sicer na ravni kazenskoprnega varstva pravic z opredelitvijo prekrškov in kaznivih dejanj, možne pa so tudi civilnopravne posledice kršitev zgoraj navedenih človekovih pravic in svoboščin ob predpostavki nastanka določene škode.

Prekrški zoper javni red in mir

Kadar gre za lažje posege v osebnostne pravice, med drugim so to tudi posegi v čast in dobro ime posameznikov, so lahko izpolnjeni zakonski znaki prekrška.

Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1) v 2. členu vsebuje definicijo nedostojnega vedenja, in sicer je to vedenje posameznika ali skupine, s katerim povzroči vznemirjenje ali razburjenje ali ogrožanje posameznika ali skupine ali kadar z žaljivimi besedami in dejanji škoduje ugledu posameznika ali skupine ali uradne osebe pri uradnem poslovanju. V čast oziroma ugled posameznika je tako glede na navedeno opredelitev prekrška možno poseči na dva načina, tako z žaljivimi besedami kot z dejanji, na primer z uporabo žaljivih kretenj.

Definicija nedostojnega vedenja je kasneje uporabljena pri opisu prekrška nedostojnega vedenja po 7. členu ZJRM-1, ki ga stori, kdor se na javnem kraju prepira, vpije ali se nedostojno vede na zgoraj opisan način. Prekršek izvrši tudi, kdor se tako vede do uradne osebe pri uradnem poslovanju. Bistven element tega prekrška je glede na njegov opis ravnanje posameznika na javnem kraju.

V 6. členu ZJRM-1 pa je opisan prekršek, ki ga stori, kdor izziva ali koga spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način ali koga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu.

Za nadzor nad izvajanjem ZJRM-1 je pristojna policija, ki v primeru zaznave navedenih prekrškov tudi izpelje hitri postopek o prekršku. Navedeno pomeni, da ima posameznik, ki je oškodovanec, možnost podati prijavo prekrška policiji, ki bo nato lahko ukrepala.

Kazniva dejanja zoper čast in dobro ime

V primerih, ko se posamezniki prepirajo, žalijo oziroma vedejo nesramno, pa so lahko izpolnjeni tudi zakonski znaki katerega od kaznivih dejanj iz osemnajstega poglavja kazenskega zakonika. Ker namen tega članka ni podrobna analiza kaznivih dejanj zoper čast in dobro ime, gre izpostaviti samo najsplošnejše kaznivo dejanje iz tega poglavja, in sicer kaznivo dejanje razžalitve po 158. členu KZ-1, ki ga stori kdor koga razžali. Za kaznivo dejanje je zakonodajalec predpisal sankcijo denarne kazni ali zopora do treh mesecev. Kvalificirana oziroma težja oblika navedenega kaznivega dejanja pa je storjena, kadar storilec kaznivo dejanje izvrši s tiskom, po radiu, televiziji ali z drugim sredstvom javnega obveščanja ali

na spletnih straneh ali na javnem shodu. V tem primeru je predpisana strožja sankcija, saj se storilec kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do šestih mesecev.

Na podlagi tretjega odstavka 158. člena KZ-1 pa se ne kaznuje, kdor se o kom žaljivo izrazi v znanstvenem, književnem ali umetniškem delu, v resni kritiki, pri izpolnjevanju uradne dolžnosti, časnikarskega poklica, politične ali druge družbene dejavnosti, obrambi kakšne pravice ali varstvu upravičenih koristi, če se iz načina izražanja ali iz drugih okoliščin vidi, da tega ni storil z namenom zaničevanja.

Resna kritika tako tudi, če so pri tem uporabljeni posamezni žaljivi izrazi o posamezniku ne pomeni izvršitve kaznivega dejanja, če je razvidno, da namen uporabe žaljivih izrazov ni bilo zaničevanje posameznika.

Na podlagi 4. odstavka 158. člena KZ-1 pa sme sodišče v primeru, ko je razžaljenec razžalitev vrnil, kaznovati eno ali obe stranki, kazni pa sme tudi odpustiti. Sodišče ima tako pri izreku kazenske sankcije možnost upoštevati dejanske okoliščine konkretnega spora, saj so žaljivke pogosto izrečene vzajemno.

Na tem mestu gre izpostaviti, da se opis prekrška po 6. členu ZJRM-1 delno prekriva z opisom kaznivega dejanja razžalitve po 158. členu KZ-1. Iz sodne prakse izhaja, da je pri tem podana bistvena razlika, in sicer da je pri prekršku potrebno, da storilec s takšnim vedenjem, med drugim vedenjem na žaljiv način, pri drugem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, torej mora nastati posledica, medtem ko razžalitev pri kaznivem dejanju mora biti objektivno podana, ni pa treba, da se oškodovanec subjektivno počuti razžaljenega, čeprav običajno pride tudi do te posledice.¹

Omeniti velja, da se pregon kaznivih dejanj zoper čast in dobro ime začne na zasebno tožbo. To pomeni, da za odkrivanje in pregon kaznivih dejanj zoper čast in dobro ime ni pristojna država, torej policija in državno tožilstvo, ampak zasebni tožilec, ki je tudi oškodovanec. Aktivnost je torej na oškodovancu, ki je bil razžaljen z ravnanjem storilca. Zasebno tožbo pa je treba vložiti na pristojno sodišče pravočasno, in sicer v roku šestih mesecev od dneva, ko je upravičenec zvedel za kaznivo dejanje in storilca (glej 52. in 53. člen Zakona o kazenskem postopku). Glede na naravo kaznivega dejanja bo rok lahko prišel teči na dan, ko je bila žalitev izrečena, v primeru objav na spletu pa je lahko datum seznanitve s kaznivim dejanjem in storilcem tudi precej kasnejši, kar vpliva tudi na potek roka za vložitev zasebne tožbe. V praksi pa to za oškodovanca pomeni predvsem izziv pri iskanju dokaznega gradiva, saj ima posameznik v ta namen na voljo manj sredstev in tudi procesnih možnosti kot država. Oškodovanec bo moral običajno angažirati tudi odvornika, ki bo lahko zanj sestavil zasebno tožbo. Zasebna tožba mora namreč vsebovati vse zakonsko predpisane sestavine, med drugim mora obsegati tudi opis zakonskih znakov kaznivega dejanja in njegovo zakonsko označbo ter obrazložitev utemeljenosti suma, da je obdolženec storil kaznivo dejanje, ki je predmet obtožbe, za kar pa je potrebno ustrezno strokovno znanje.

Civilnopravne posledice posega v čast in dobro ime

V primerih posegov v čast in dobro ime nastanejo tudi civilnopravne posledice. V okviru določb o odškodninski odgovornosti je namreč med drugim možen odškodninski zahtevek. Na podlagi prvega odstavka 177. člena Obli-

gacijskega zakonika (OZ) je tisti, ki žali čast drugega ali kdor zatrjuje ali raznaša neresnične trditve o preteklosti, znanju ali sposobnosti drugega ali o čem drugem, čeprav ve ali bi moral vedeti, da so neresnične, in mu s tem povzroči premoženjsko škodo, dolžan nastalo škodo povrniti. Za škodo pa ne odgovarja, kdor sporoči o drugem kaj neresničnega, ne da bi vedel, da je neresnično, če je sam ali tisti, ki mu je to sporočil, imel pri tem resen interes.

Iz komentarja obligacijskega zakonika izhaja, da pravilo varuje premoženjske interese posameznika v primeru neresničnih trditev o njegovi preteklosti, znanju ali sposobnosti ali o čem drugem, kar bi lahko šteli za kršitev pravice do osebne identitete. Enako pa so zavarovani premoženjski interesi v primeru žalitve časti posameznika. Pojma časti OZ sicer nikjer ne definira, v sodni praksi pa se upoštevajo opredelitve, ki jih ponuja kazenski zakonik. Iz komentarja obligacijskega zakonika izhaja, da se med izjave, ki jih štejemo za žaljive lahko uvrščajo kot formalne žalitve, negativne vrednostne sodbe in trditve o dejstvih, ki utegnejo škodovati časti in dobremu imenu. Takšne trditve so lahko resnične ali neresnične.

Na podlagi 179. člena OZ zaradi pretrpljenih duševnih bolečin zaradi razžalitve dobrega imena in časti lahko pripada oškodovancu, če okoliščine primera, zlasti pa stopnja bolečin in njihovo trajanje to opravičujejo, pravična denarna odškodnina neodvisno od povračila premoženjske škode, pa tudi če premoženjske škode ni. Višina odškodnine za nepremoženjsko škodo je odvisna od pomena prizadete dobrine in namena te odškodnine, ne sme pa podpirati teženj, ki niso združljive z njeno naravo in namenom. Odškodnina v slovenskem pravu namreč nima namena sankcije, ampak namen restitucije oziroma vrnitve oškodovanca v položaj, kakršen bi bil, če škodnega dogodka ne bi bilo in škoda ne bi nastala.

Poleg povrnitve škode pa lahko oškodovanec, kadar gre za kršitev osebnostne pravice na podlagi 178. člena OZ, zahteva, da sodišče na stroške oškodovalca (povzročitelja) odredi objavo sodbe oziroma popravka ali odredi, da mora oškodovalec preklicati izjavo, s katero je storil kršitev, ali storiti kaj drugega, s čimer je mogoče doseči namen, ki se doseže z odškodnino. Pri objavi sodbe, popravka ali preklica izjave si zlahka predstavljamo, kaj mora oškodovalec storiti na podlagi odredbe sodišča, pri čemer pa bi »kaj drugega« lahko pomenilo tudi opravičilo oškodovancu za izrečene žaljivke ali pa kakšno drugo primerno ravnanje, ki ima enak pomen.

Nadalje je na podlagi 134. člena OZ možen tudi odstranitveni zahtevek, po katerem ima vsak pravico zahtevati od sodišča ali drugega pristojnega organa, da odredi prenehanje dejanja, s katerim se krši nedotakljivost človekove osebnosti, osebnega in družinskega življenja ali kakšna druga osebnostna pravica, da prepreči tako dejanje ali da odstrani njegove posledice. Sodišče oziroma drug pristojni organ lahko odredi, da kršitelj preneha z dejanjem, ker bo sicer moral plačati prizadetemu določen denarni znesek, odmerjen skupaj ali od časovne enote.

Takšen zahtevek bi bil primeren pri zasledovanju cilja odstranitve žaljive objave s spletne strani.

Možna ravnanja oškodovanca

Glede na vse predstavljeno se zastavlja vprašanje, kakšne možnosti ima oškodovanec za zaščito svojih pravic. Kaj lahko stori, če je poseg v čast in dobro ime nastal z objavo žaljivk na spletu oziroma na družbenih omrežjih?

V odvisnosti od okoliščin, v katerih je nastal poseg v čast in dobro ime, ima oškodovanec na voljo več različnih

¹ VSL Sodba II Kp 21942/2020

zgoraj predstavljenih ukrepov, in sicer od prijave policiji zaradi storitve prekrška nasilnega in drznega vedenja po 6. členu ZJRM-1, do vložitve zasebne tožbe zaradi izvršitve kaznivega dejanja razžalitve po 158. členu KZ-1 (ali drugih sorodnih kaznivih dejanj), vse v kombinaciji z vložitvijo civilne tožbe z odstranitvenim oziroma tudi odškodninskim zahtevkom. Vložitev neutemeljenih pravnih sredstev pa je lahko tudi sankcionirana, zato se v primeru odločitve za sodni spor kaže predhodno posvetovati s pravnim strokovnjakom, najpogosteje odvetnikom.

Poleg vsega navedenega pa je treba omeniti še pravico do popravka po medijski zakonodaji, saj lahko vsakdo na podlagi 26. člena Zakona o medijih (Zmed) od odgovornega urednika zahteva, da brezplačno objavi njegov popravek objavljenega obvestila, s katerim sta bila prizadeta njegova pravica ali interes. Takšen zahtevek bo seveda lahko prišel v poštev tudi, kadar bo šlo za žaljive objave v medijih. Pri tem je treba paziti na rok, saj se objava popravka lahko zahteva v 30 dneh od dneva, ko je zainteresirana oseba izvedela za objavo obvestila, vendar najpozneje v treh mesecih od objave obvestila. Na podlagi 31. člena ZMed pa odgovorni urednik praviloma mora objaviti popravek, ki ga lahko zavrne zgolj v določenih primerih. Takšen je na primer med drugim položaj, kadar je tudi zahteva za popravek zapisana žaljivo, če ne gre za zanikanje navedb, ki so bile objavljene ali pa je zamujen rok za zahtevo popravka.

Posegi v čast in dobro ime pa se v obliki žaljivih objav pogosto izvršijo z uporabo družbenih omrežij, bodisi v obliki neposrednih sporočil ali pa komentarjev pod različnimi objavami. Uveljavljanje sodnega varstva pravic je v praksi povezano s potekom časa in določenimi stroški, ki jih mora oškodovanec sprva založiti iz lastnega žepa. Tudi če oškodovanec stroške v primeru uspeha dobi povrnjene, lahko to zanj predstavlja tudi precejšnje breme. Včasih pravice ni mogoče zavarovati drugače kot s sprožitvijo sodnega spora, vendar pa so za oškodovanca kot prva izmed možnosti, ki jih lahko uporabi, na voljo tudi ukrepi, ki jih predpisuje Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah).

Akt o digitalnih storitvah namreč za ponudnike storitev gostovanja (žaljiva vsebina je lahko objavljena na spletni strani, ki mora gostovati pri ponudniku gostovanja) in za ponudnike spletnih platform, med drugim družbena omrežja, uvaja določene obveznosti ukrepanja zoper nezakonite vsebine.

Na podlagi 16. člena (velja za ponudnike storitev gostovanja) oziroma 20. člena (velja za spletne platforme) Akta o digitalnih storitvah lahko povzamemo, da morajo ponudniki storitev gostovanja in upravljalci spletnih platform svojim uporabnikom omogočiti dostop do učinkovitega notranjega sistema za obravnavo pritožb, ki posameznikom omogoča prijavo nezakonitih vsebin. Ti mehanizmi morajo biti zlahka dostopni, uporabniku prijazni in omogočati izključno elektronsko predložitev prijav, gre običajno za spletne obrazce.

V primeru pogostih posegov v čast in dobro ime posameznika z uporabo enega družbenega omrežja bi lahko v poštev prišel tudi ukrep iz 23. člena Akta o digitalnih storitvah, ki omogoča, da ponudniki spletnih platform za razumno obdobje in po izdaji predhodnega opozorila začasno prekinijo zagotavljanje svojih storitev prejemnikom storitve, ki pogosto objavljajo očitno nezakonite vsebine.

Učinkovitost navedenih ukrepov po Aktu o digitalnih storitvah bo sicer odvisna od odločitve ponudnika storitev gostovanja ali upravljalca spletne platforme, ta odločitev pa je običajno pogojena z objavljenimi splošnimi pogoji poslovanja. Vendar pa v primeru izpolnitve vseh zahtevanih kriterijev obrazložitve prijave ni razloga, da posameznik s takšnim ukrepom ne bi uspel odstraniti nezakonite vsebine, ki pomeni poseg v njegovo čast in dobro ime. Oškodovanec na ta način lahko učinkovito doseže umik žaljivih objav z družbenih omrežij. Sodno varstvo zoper povzročitelja pa bo tudi po odstranitvi žaljivih objav še vedno na voljo. V primeru ukrepov po Aktu o digitalnih storitvah gre namreč za razmerje med posameznikom, v katerega čast in dobro ime je bilo poseženo z določeno žaljivo objavo in družbo, ki omogoča forum za izražanje različnih mnenj.

Sklepno

V življenju se velikokrat znajdemo v številnih življenjskih položajih, v katerih se naša pričakovanja, interesi in vrednote ne skladajo vedno z interesi drugih ljudi. Ne glede na prizadevanja pa včasih konfliktom ni mogoče pobegeti. Dialog in uporaba tehnik mirnega reševanja sporov lahko sicer pomembno pripomoreta k zmanjšanju možnosti posegov v čast in dobro ime, ne moreta pa teh posegov vedno preprečiti. Kadar gre za objave žaljivk na družbenih omrežjih, lahko vsaj na prvi pogled nastanejo veliko bolj trajne in škodljive posledice kot pri žaljivkah, izrečenih neposredno v prepiru dveh oseb. Objave na spletu namreč učinkujejo dlje časa kot tiste, ki so izrečene, saj učinkujejo toliko časa, dokler so vidne, vplivajo pa lahko tudi na mnenje drugih ljudi. Oškodovanec bo v takšnem primeru vedno pred odločitvijo, kaj storiti. Lahko se poda na pot sodnega varstva, nova evropska regulacija pa oškodovancu ponuja možnost uporabe mehanizma za prijave nezakonitih vsebin objavljenih na spletu, neposredno pri družbenem omrežju, kjer se nahaja žaljiva oziroma nezakonita vsebina. S tem bo lahko oškodovanec relativno hitro dosegel odstranitev objavljenih žaljivk, s katerim je poseženo v njegovo čast in dobro ime. V nadaljevanju pa ima oškodovanec na voljo razmislek o možnosti uporabe sodnega varstva za zaščito svojih pravic.

Anže Petrovič, univ. dipl. prav.

Literatura

Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, s spremembami, URS).

Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06, s spremembami, ZJRM-1).

Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 55/08 z dne 4. 6. 2008, s spremembami KZ-1).

Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 63/94 z dne 13. 10. 1994, s spremembami, ZKP).

Plavšak, N., "Komentar k 177. členu," v: Obligacijski zakonik s komentarjem, ur. Juhart, M. in Plavšak, N., GV Založba, Ljubljana, 2003, str. 1012–1014.

Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 83/01 z dne 25. 10. 2001, s spremembami, OZ).

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Uradni list Evropske unije L 277/1, Akt o digitalnih storitvah).

Zakon o medijih – ZMed (Uradni list RS, št. 35/01 z dne 11. 5. 2001, s spremembami, Zmed).

VSL Sodba II Kp 21942/2020.

RIBIŠKI ETIČNI KOTIČEK

Ko sem pred sedemnajstimi leti pripravljala osnutek etičnega kodeksa slovenskih ribičev, sem se zavedal dvojega: da takšen kodeks potrebujemo in da bo ostal mrtva črka na papirju, če ga ne bomo udeleževali. Etična pravila namreč predstavljajo moralne norme, to so pravila obnašanja, ki naj bi jih ribiči ponotranjili in zavestno spoštovali, ne da bi bili v strahu pred morebitno sankcijo. Kajti sankcija pri nespoštovanju etike je zgolj moralno obsojanje vseh ostalih dobro mislečih in lovečih zapriseženih ribičev. Naša etična pravila so dokaj enostavna in se nanašajo na tri področja: odnos do narave, odnos do ribe in na medsebojne odnose. Za podajo mnenj o morebitnih kršitvah je bil ustanovljen odbor, ki ga vodi Samo Novak ob sodelovanju dveh starosti slovenskega ribištva Janeza Podkrižnika in Stanislava Bradeška. Do sedaj odbor ni imel veliko dela, mislim, da je podal mnenja o največ treh domnevnih kršitvah, ki so se nanašale na tekmovalno dejavnost, razumevanje pravil ribolova in na medsebojne odnose. Pa vendarle se lahko povprašamo, ali res ni več tematik, o katerih bi lahko odkrito spregovorili in se nanašajo na etičnost pri izvajanju ribolova?

Prav zaradi tega v dogovoru z odgovorno urednico uvajamo rubriko *Ribiški etični kotiček*. V rubriki bomo obravnavali kratke prispevke in razmisleke o etičnih problemih, ki tarejo našo ribičijo. Prispevki naj bi bili kratki in udarni ter naj bi opozarjali na etičnost izvajanja ribolova in na morebitne slabe prakse. Kot možne prispevke oz. problematiko bi lahko „spregovorili“ o ravnanju z ribo, kot npr: utrujanje zapete ribe (čas utrujanja in uporaba tankih predvrvic); rokovanje z zapeto ribo (zakaj je treba ribo prijemati z mokro roko); fotografiranje ribe in ribiške trofeje; uporaba brezzalustnika, uporaba shranjevalnika ribiške vrvice; uporaba obtežilnikov in svinca pri ribolovu; sistem ujemi in spusti (ali riba čuti bolečino); medsebojni odnosi (žalitve med ribiči po spletu ...). Skratka, tematik je dovolj – pridružite se.

*Besedilo in fotografiji:
Dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS*

ETIČNI KODEKS SLOVENSKEH SLADKOVODNIH RIBIČEV

I. UVODNO

Ta kodeks predstavlja skupne vrednote slovenskih sladkovodnih ribičev, ki so vzklile skozi desetletja skupnega prizadevanja za življenja vredno okolje, neokrnjeno naravo, čiste vode in bogastvo vodnega življa.

Etični kodeks slovenskih sladkovodnih ribičev je odraz moralnih standardov slovenskih ribičev v odnosu do:

- narave in okolja,
- ribe in ostalega vodnega življa,
- drugih ribičev.

Nespoštovanje kodeksnih pravil predstavlja moralni prestop ek ribiča za katerega je odgovoren pred drugimi ribiči.

II. ODNOS RIBIČEV DO NARAVE

(1) Ribiči se zavedamo, da predstavljamo bistven del strokovne javnosti, ki jim ni vseeno kakšno naravo, okolje in vode bomo zapustili našim zanamcem.

(2) Do ribolovne vode hodimo po uhojenih poteh, vozila pa puščamo na za te namene namenjenih mestih.

(3) Za seboj ne puščamo smeti in odpadkov, poskrbimo tudi za odstranitev ostalih odpadkov.

(4) Morebitne kršitve opozarjamo, s svojimi ravnanji in odnosom do narave in okolja pa smo jim zgled.

(5) Morebitne pogine rib ali druga zapažanja na vodi nemudoma javimo pristojnim ter aktivno sodelujemo pri preprečevanju in reševanju škode.

III. ODNOS RIBIČEV DO RIBE

(6) Ribo lovimo na human in predpisan način.

(7) Etični odnos do ribe izkazuje s tem, da ribo, ki je ne nameravamo upleniti, brez dolgega utrujanja nepoškodovano osvobodimo trnka in jo vrnemo v vodo.

(8) Ribo uplenimo izključno za svoje potrebe in praviloma ne lovimo rib za druge.

(9) Ko se odločimo za uplenitev ribe to storimo na human in čim manj boleč način.

(10) Nikoli ne mučimo ali kako drugače škodljivo ravnamo z ribo ali drugim vodnim življem.

IV. MEDSEBOJNI ODNOS MED RIBIČI

(11) Ribiči smo med seboj tovariši in se pozdravljamo.

(12) Mlajšim ribičem predstavljamo vzor, jim pomagamo in jih usmerjamo.

(13) Ribičem gostu vedno prepustimo boljše lovno mesto.

(14) Ribiču, ki ni domačin svetujemo in predlagamo najboljše ribolovne načine.

(15) Ribiči med seboj komuniciramo strpno in si vsestransko pomagamo.

V. ZAKLJUČNO

Upravni odbor RZS imenuje tričlanski Častni odbor etičnega kodeksa.

Častni odbor etičnega kodeksa pojasnjuje določila etičnega kodeksa in ocenjuje skladnost posameznih dejanj in ravnanj s področja sladkovodnega ribištva z določili Etičnega kodeksa slovenskih sladkovodnih ribičev.

Vsak ribič ali ribiška organizacija sme na Častni odbor etičnega kodeksa nasloviti zahtevo za obravnavo vprašanja s področja sladkovodnega ribištva za katerega meni, da je domnevno neskladno z določili tega kodeksa.

Častni odbor etičnega kodeksa seznani javnost o svojih odločitvah z objavo v glasilu Ribič.

Vsebina etičnega kodeksa je sestavni del vseh izobraževalnih oblik ribičev.

Etični kodeks slovenskih sladkovodnih ribičev je sprejela Skupščina RZS

v Račah, dne 20. 6. 2009

Predsednik RZS:
Borut JERŠE, univ. dipl. ekon.

Borut Jerše

Obljudeno v Ribiču:
– št. 4/2008, str. 97.

SKRITO ŽIVLJENJE SULCA: TELEMETRIČNO SLEDENJE KRALJU SLOVENSКИH REK

Financira
Evropska unija

Danube
LifeLines

Vsak ribič, ki je kdaj iskal sulca, ve, kako je skrivnost in nepredvidljiv. Večino svojega življenja preživi skrit v globokih tolmunih in pod koreninami obrežnega drevja, njegova gibanja in selitve pa ostajajo očem skriti. Kako se giblje, kje se zadržuje v različnih letnih časih in kako se odziva na spremembe v reki, nam danes pomaga razkrivati telemetrija.

Telemetrija je sodobna raziskovalna metoda, s katero se spremljata gibanje in vedenje živali v njihovem naravnem okolju. Pri ribah to pomeni uporabo majhnih oddajnikov, ki se jim strokovno in varno vstavijo v telo ali pritrdijo nanje. Oddajniki oddajajo signal, ki ga je mogoče zaznavati s pomočjo posebnih sprejemnikov v vodi ali na kopnem.

Najzgodnejša uporaba telemetrije pri preučevanju prostoživečih živali sega v sredino 20. stoletja. Prva telemetrična raziskava na ribah je bila izvedena pri preučevanju selitev lososov (Trefethen, 1956). Telemetrija je v raziskave rib in drugih prostoživečih živali prinesla dve pomembni prednosti: možnost identifikacije in lociranja posameznih osebkov v naravnem okolju brez potrebe po neposrednem opazovanju ali ponovnem ulovu. To je močno izboljšalo raziskave vedenja in selitev. Poleg tega sta bila količina in natančnost podatkov, pridobljenih s telemetrijo, pogosto bistveno večji kot pri metodah označevanja–ponovnega ulova ali neposrednega opazovanja (Adams in Davis, 1967).

Od takrat so se tehnika, uporabljeni materiali in varnost postopkov bistveno razvili in izboljšali, osnovni razlogi za uporabo telemetrije pa ostajajo enaki – pridobivanje natančnih podatkov ob čim manjšem vplivu na žival. Danes lahko poleg same lokacije z oddajniki pridobimo tudi podatke o temperaturi, globini, aktivnosti in drugih parametrih, ki ključno vplivajo na vedenje in preživetje rib.

V primeru sulca (*Hucho hucho*) gre v Sloveniji za že razmeroma dobro preučeno vrsto. V zadnjem desetletju je bilo predvsem s strani Zavoda za

Slika 2: Soška postrv po operaciji z oddajnikom (foto: Inštitut REVIVO)

Slika 3: Radijska telemetrija (foto: Inštitut REVIVO)

ribištvo Slovenije izvedenih več pomembnih raziskav, v okviru katerih so bili pridobljeni podatki o številčnosti populacij, njihovi genetski variabilnosti ter primernosti habitatov za sulca, zlasti na srednji Savi (Sušnik Bajec in sod., 2016; Podgornik in Semrajc, 2018; Snoj in sod., 2022). Kljub temu pa vedenjska študija, ki bi na osnovi neposrednega sledenja gibanja posameznih osebkov omogočila pridobitev manjkajočih podatkov o prostorski rabi, selitvah in povezanosti različnih populacij sulca, v Sloveniji še ni bila izvedena.

Pri ribah, kot je sulec – eni največjih in hkrati najbolj ogroženih ribjih vrst v naših rekah – predstavlja telemetrija izjemno pomembno raziskovalno orodje. Sulec večino svojega življenja preživi skrit v globljih delih rek, njegova gibanja pa so človeku večinoma nevidna. S telemetrično raziskavo lahko ocenimo prehodnost rek in povezave med glavnimi strugami ter stranskimi rokavi ali pritoki, ki so za sulca ključnega pomena. Tako lahko natančneje razumemo, kako uporablja rečni prostor, kje se zadržuje v različnih letnih časih, kako potekajo njegove selitve ter katere ovire v reki mu predstavljajo največje težave. Takšni podatki lahko upravljalcem služijo kot strokovna podlaga pri načrtovanju oziroma omejevanju prostorskih posegov v rečni in obrečni prostor, ribiškem upravljanju ipd.

Z načrtovano raziskavo želimo ugotoviti povezavo med populacijami sulca v Ljubljani, Srednji Savi in Savinji, kam se sulci umaknejo ob poplavih, kje imajo prezimovališča in kje preživijo obdobja suš v času najnižjih vodostajev. Metoda omogoča tudi zaznavanje pogina posameznega osebk; v primeru uplenitve je mogoče ugotoviti kraj dogodka in razbrati, ali je sulca uplenil naravni plenilec.

Pomembno je poudariti, da so telemetrični posegi danes rutinski, dobro preizkušeni in izvedeni v skladu z najvišjimi strokovnimi in etičnimi standardi. Postopki vstavljanja oddajnikov so kratkotrajni, izvajajo jih usposobljeni strokovnjaki, smrtnost rib pa je ob pravilni izvedbi zanemarljiva.

Žiga Tertinek

Slika 1: Sulec v vodi (foto: Rok Rozman).

Divji ali gojeni?

Raziskave so pokazale, da imajo gojene ribe pogosto drugačne lastnosti kot ribe iz naravnih populacij, te lastnosti pa v naravnem okolju postopoma izginejo. Razlike se kažejo v plavalnih sposobnostih, odzivih na okolje in vedenjskih vzorcih, še posebej so težavne spremembe, ki so vezane na iskanje hrane in izogibanje plenilcem. To velja za večino vrst in tudi za sulca in je tudi eden ključnih razlogov, da se repopulacije izvajajo s čim mlajšimi osebki. Manj časa, ko ribe preživijo v ribogojnicah, manj izrazite so namreč omenjene razlike. Zaradi teh razlik bi uporaba gojenih sulcev v telemetrični raziskavi lahko privedla do zavajajočih ali napačnih zaključkov o dejanskem stanju in vedenju naravne populacije. Da bi bili torej s telemetrijo pridobljeni podatki zanesljivi in uporabni za varstvo vrste, je ključno, da v telemetrično raziskavo vključimo divje sulce.

OHRANITEV SOŠKE POSTRVI

Na dogodku ob 40-letnici prve uspešne vzreje soške postrvi iz plemenske jate v Sloveniji in v Evropi, ki je 12. 12. 2025 potekal v ribogojnici Kobarid, so se med drugim srečali številni biologi, ihtiologi, ribogojci in ribiči, vsak po svoje so skozi leta prispevali k ohranitvi soške postrvi pri nas. Obletnica je bila priložnost, da se ozremo na začetke enega od najuspešnejših primerov repopulacije in ohranitve neke živalske vrste v Sloveniji – repopulacije soške postrvi v jadranskem povodju – ter se hkrati vprašamo, kateri izzivi nas čakajo v prihodnje.

Soška postrv (*Salmo marmoratus* Cuvier, 1817) je endemit jadranskega povodja in za sulcem drugi največji salmonid pri nas. Zaradi svoje velikosti, omejenega območja razširjenosti, ki sega od porečja reke Pad v Italiji do Shales v Albaniji, in zaradi lepote rek in jezer, ki jih poseljuje, je izredno zanimiva ribolovna vrsta – je prava trofeja.

Začetek 20. stoletja je bil čas hitrega industrijskega razvoja, ki je prinesel pogosto tudi nepremišljen odnos do narave. Miselnost tistega časa je verjetno tudi botrovala veliki napaki leta 1906, ko se je začelo množično in leta trajajoče poribljanje rek jadranskega povodja s potočno postrvjo (*Salmo trutta fario*, Linnaeus, 1758) (Gridelli, 1935). Soška in potočna postrv se križata in imata plodne potomce, kar je bilo za soško postrv usodno. K zmanjšanju njenih populacij so prispevali tudi 1. svetovna vojna, onesnaženje voda, regulacije rek ter izgradnja hidroelektrarn.

Potočna postrv s poreklom iz Bosne so vlagali v Sočo in pritoke, pa tudi v Nadižo. Tudi še po letu 1950 se je v ribogojnici v Kobaridu vzrejalo potočno postrv in križance ter se jih vlagalo v Sočo in njene pritoke. Enako se je delalo v ribogojnicah v Idriji, Solkanu, Ajdovščini in Ilirski Bistrici (Ocvirk, 1998).

Alenka Ocvirk (1989) je v svojem preglednem članku podala rezultate spremljanja soške in potočne postrvi ter križancev v dveh obdobjih 1957 do 1982 in 1983 do 1988. Obe vrsti in križanci so bili določeni fenotipsko, torej na podlagi zunanjih morfoloških znakov, zato so rezultati močno odvisni od kriterijev določevalcev na terenu. V petdesetih in šestdesetih letih prejšnjega stoletja so bile to Herfortova (1957), Ocvirkova (1968, 1969/70) in Vovkova (1969/70).

Na odseku Soče od izvira do Tolmina je bilo z vzorčenji leta 1957 ugotovljeno, da so v Soči od Trente do Čezsoče v reki živeli bodisi 100 % soške postrvi bodisi 100 % križanci, odvisno od kriterija vzorčevalca, potočna postrv ni omenjena (Herfort, 1957). Vovkova (1964/65) je nekaj let kasneje ocenila, da je v zgornjem toku soška postrv prisotna le z od 12,8 % do 50 %. Na podlagi vzorčenj med leti 1965 in 1970 lahko sklepamo, da so v zgornjem toku Soče po fenotipski določitvi prevladovali križanci (75 %), manjša deleža pa sta predstavljali soška postrv (18 %) in potočna postrv (7 %) (Ocvirkova, 1968).

Delo pionirk sladkovodnega ribištva se je z raziskavami soške postrvi nadaljevalo v osemdesetih letih pod vodstvom tedanjega direktorja Zavoda za ribištvo Ljubljana dr. Jožeta Ocvirka. V okviru raziskovalne naloge »Soška postrv (*Salmo marmoratus* Cuvier, 1817), biologija, ekologija in možnost umetne vzreje« so v letih od 1983 do 1987 (Ocvirk s sod., 1987) nadaljevali z raziskavami

Slika1: Alenka Ocvirk

Slika 2: Natalija Budihna - Špela

postrvi rdeč pigment, kar je sicer znak potočne postrvi (Ocvirk, 1994). Sprememba kriterija je gotovo vplivala na rezultate ihtioloških raziskav v osemdesetih letih.

Budihna (1992) je tako ocenila, da je bila v letu 1985 v zgornjem toku Soče soška postrv prevladujoča vrsta (61,9 %), v primerjavi s križanci (24,1 %) in potočno postrvjo (14,0 %).

Ekipa ihtiologov na Zavodu za ribištvo Ljubljana je takrat zaključila, da bo nadaljnje razvijanje tehnologije umetne vzreje soške postrvi in količinsko povečanje poribljanja omogočilo njeno ponovno naselitev v vse vode jadranskega povodja (Budihna, 1992).

Od leta 1989 dalje je bila pozornost usmerjena predvsem v problematiko vzreje soške postrvi. Osvojitev umetne vzreje oziroma vzreje soške postrvi v kontroliranih pogojih je bila osnova repopulacijskega programa in osnova za vzpostavitev plemenske jate. Hkrati se je izvajala tudi sonaravna vzreja v gojitvenih potokih za namene ponovne naselitve v reke, katere rezultat so eno- ali dveletne soške postrvi, ki so prilagojene na naravne razmere, vendar je pri tem načinu obstajala nevarnost križanja s potočno postrvjo (Ocvirk, 1999).

Intenzivna vzreja soške postrvi sega že v čas pred 1900 (Franke). Sledili so poskusi Frandoliča (1906 – 1912), Volka in Vesela, 1962, ki sta leta 1962 za potrebe vzreje soške postrvi prispevala k izgradnji vališča v Lepeni (Volk in Vesel, 1962). Z ustanovitvijo Zavoda za ribištvo Ljubljana se je umetna vzreja soške postrvi nadaljevala v manjšem obsegu v Lepeni, v Kobaridu, Ilirski Bistrici in v Solkanu.

Ključen preboj se je zgodil leta 1982, ko se je v vališču Lepena začela intenzivna in množična vzreja soške postrvi s smukanjem drstnic iz narave, ki se je nadaljevala v ribogojstvu Soča v Kobaridu. Vzrejane ribe so bile določene fenotipsko, v procesu vzreje pa so sistematično odbirali soške postrvi, ki so najbolj odgovarjale fenotipu soške postrvi. Skozi leta so postopno izpolnjevali tehnologijo vzreje, reševali zdravstvena vprašanja in izvajali selekcijo. Ocvirk in sodelavci so tako v kontroliranih pogojih vzredili prvo plemensko jato soške postrvi ter jo 28. novembra 1985 prvič osmukali,

Slika 3: Odbiranje zrelih drstnic soške postrvi

Slika 4: Vzorčenje rib z elektroribolovom, Soča, Volarje, 6. 7. 2022

oplojenih je bilo 5.000 iker soške postrvi (Ocvirk, 1994). V tem obdobju se je soška postrv vzrejala leta še v vališču v Solkanu, ribogojstvu Bohinj in Povodju (Ocvirk, 1999). S tem so bili postavljeni strokovni temelji in zagotovljena tehnologija, potrebna za začetek repopulacije soške postrvi v Sloveniji.

Naslednji pomemben korak je bil zakonodajen: leta 1996 je bil z zakonom prepovedan vnos potočne postrvi v jadransko povodje (17. in 18. člen Zakona o ohranjanju narave).

V devetdesetih letih je soška postrv v porečju Soče pritegnila pozornost tujih raziskovalcev iz Francije in nastal je Varstveni načrt soške postrvi za porečje Soče v Sloveniji (Povž s sod., 1996). Temu je sledilo plodno sodelovanje med francoskimi ihtiologi pod vodstvom dr. Alaina Crivellija in Ribiško družino Tolmin, kjer je vodilno vlogo odigral Dušan Jesenšek, pri raziskavah je sodelovala tudi mag. Suzana Šumer. Rezultat sodelovanja so bile številne raziskave in objave v uglednih mednarodnih znanstvenih revijah in uspešna vzreja soških postrvi v ribogojnicah Tolmin in Soča v Kobaridu. Poleg spremljanja populacij so raziskovali predvsem hibridizacijo med soško in potočno postrvjo, populacijsko dinamiko, morfologijo in genetsko variabilnost – zlasti z namenom ugotoviti prilagoditve na poplavni režim v porečju. Pomemben del raziskav je bil namenjen tudi šarenki in njeni kompeticiji s soško postrvjo in križanci.

Po letu 2000 so raziskovalno delo na soški postrvi nadaljevali slovenski raziskovalci na Biotehniški fakulteti, oddelek za zootehniko, ki na teh temah delujejo še danes ter sodelujejo z upravljavci s soško postrvjo. Med ključnimi raziskovalci velja izpostaviti dr. Simono Sušnik in dr. Aleša Snoja. Njihove raziskave so usmerjene predvsem v populacijsko in evolucijsko genetiko postrvi.

Osnova za repopulacijo soške postrvi so bile redke genetsko čiste populacije, ki so bile odkrite v težko dostopnih in izoliranih odsekih pritokov. Prvo je v potoku Zadlaščica odkril ribič s Tolminskega Alfonz Fischione - Fonzi, ki je 14. 3. 1985 tja popeljal sodelavce Zavoda za ribištvo Ljubljana. Kasneje je bilo odkritih še sedem gensko čistih populacij (Rejec, 2015). Repopulacijski program je tako temeljil na genetski rehabilitaciji in imel za cilj zamenjavo obstoječih populacij potočne postrvi in križancev z genetsko čistimi populacijami in s tem je imel cilj zagotoviti dolgoročno preživetje soške postrvi ter rehabilitirati gene soške postrvi v coni križanja – do skorajšnje odstranitve genov potočne postrvi (Crivelli s sod., 2000).

Danes potreba po nadaljevanju programa zaščite soške postrvi ostaja, vendar genetsko onesnaženje ni več osrednji problem: naši predhodniki so ga dobro poznali, razvili pristope za obvladovanje in vemo, kako ga učinkovito nadzorovati. V zadnjih 20 letih se je delež avtohtonega gena soške postrvi v naravnih populacijah stalno povečeval za približno 2 % na leto (Berrebi s sod., 2022).

Izzivi, ki s katerimi se soočamo danes so povezani s slabšanjem naravnega stanja rek in s tem povezanimi posledicami na ribjih

zdržbah. Spremljanje stanja populacij nam zadnja desetletja kaže občutno zmanjšanje velikosti populacij soške postrvi in celotne ribje združbe. Ocvirk (1994) je v začetku devetdesetih let ocenil, da je bila biomasa populacije soške postrvi na odseku reke Soče od izvira do sotočja s Tolminko z vsemi pritoki 454,02 rib/ha, kar naj bi predstavljalo 54 % celotne populacije soške postrvi pri nas. Kot kaže primer vzorčnega mesta Kršovec v zgornjem toku Soče, je naseljenost soške postrvi od leta 1985 (1160 rib/ha; 151,6 kg/ha) (Budihna s sod., 1985) stalno upadala do najnižje vrednosti v letu 2022 (60 rib/ha; 34,8 kg/ha) (ZZRS, 2022). Taki podatki od nas zahtevajo, da opredelimo vzroke za poslabšanje stanja in oblikujemo ustrezne rešitve.

Do konca osemdesetih let prejšnjega stoletja je bil ribolov prepoznan kot pomemben negativen dejavnik, ki ogroža soško postrv, zato so bili sprejeti številni ukrepi za zmanjšanje njegovega vpliva. Med ključnimi je bil postopen dvig lovne mere iz 40 cm pred 1996 na 50 cm do leta 2004, sedaj pa je lovna mera še višja – 60 cm. Dnevni dovoljen ulov je en osebek (Pliberšek in Tavčar, 2023). Obvezna so tudi vlaganja za nadomestitev uplenjenih rib. Danes se večina ribolova na soško postrv izvaja na način »Ujemi in izpusti«, pri čemer ribiči pogosto kot vrednoto izpostavljajo že samo doživetje ribolova na to izjemno vrsto.

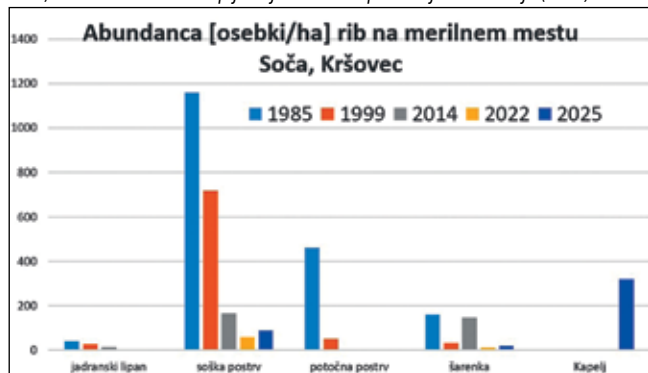
Danes dejavniki, ki vplivajo na stanje ekosistemov posredno ali neposredno, so bolj raznoliki in drugačni kot nekoč. Razumevanje procesov v naravi mora biti zato bistveno bolj kompleksno, reševanje oziroma prilagajanje pa zahteva usklajeno sodelovanje različnih resorjev, ne le ribištva.

Med ključnimi pritiski so podnebne spremembe, na katere se bo treba prilagoditi. Na stanje soške postrvi vplivajo neposredno – z višjimi temperaturami vode in spremenjenim hidrološkim režimom, kjer se izmenjujejo obdobja izjemno nizkih pretokov in vse pogostejše poplave. Višje temperature vode povečujejo prisotnost tujerodnih organizmov in različnih patogenov, hkrati pa zmanjšujejo imunsko odpornost domorodnih vrst. Globalne okoljske spremembe in človekova dejavnost prispevajo tudi k povečanju populacij plenilcev rib, kot so veliki kormoran, vidra in veliki žagar, ki so postali pomemben dejavnik smrtnosti rib.

Na krčenje življenjskega prostora soške postrvi in ostalih vrst rib v srednjem toku Soče je močno vplivala izgradnja hidroelektrarn v času 2. svetovne vojne. Od devetdesetih let prejšnjega stoletja dalje so dodatne negativne učinke prinesli tudi obsežnejši vodnogospodarski posegi v reke in potoke, zlasti regulacije in odvzemi voda. V zgornjem Posočju je treba posebej omeniti še precej neraziskan vpliv množičnega turizma (rafting in kajakaštvo, dnevni obiskovalci in kopalci) na reko in ribje populacije.

Vsi naštet dejavniki negativno vplivajo na obstoječe ribje združbe in ribolov, vendar jih ribištvo samo ne more reševati. Na probleme lahko opozarjamo in pri njihovem reševanju aktivno

Slika 5: Abundanca vrst rib, ugotovljena z vzorčenji od leta 1985 do 2025, na lokaciji Soča, Kršovec. Prisotnost kaplja se je beležila le pri zadnjem vzorčenju (ZZRS).

sodelujemo z odločevalci znotraj različnih resorjev. Hkrati je nujno, da se ti pritiski sistematično upoštevajo pri načrtovanju ribiškega upravljanja s soško postrvjo in z ostalimi vrstami, ki sestavljajo njeno združbo.

Prav zato postaja še pomembnejše, da se ponovno obudi ideja celovitega programa upravljanja s soško postrvjo, z istim ciljem, tj. ohranitev soške postrvi, vendar na osnovi novih dognanj, na celotnem območju razširjenosti vrste, predvsem pa z ekosistemskim pristopom, torej ne z osredotočanjem na samo eno vrsto ali na samo en problem, temveč na delovanje celotnega sistema. Program mora upoštevati celotno ribjo združbo, saj izkušnje kažejo, da je varstveni ukrep, usmerjen v eno vrsto, lahko škodljiv za drugo. Primer je vlaganje sterilne šarenke, s katerim zmanjšujemo pritisk na soško postrv, pri čemer šarenka zaseda podobne ekološke niše kot jadranski lipan, katerega stanje je kritično.

Današnja majhna velikost ribjih populacij rek in potokov na območju razširjenosti soške postrvi je zelo verjetno odraz manjše nosilne kapacitete vodotokov, kar je posledica slabše kakovosti habitatov. To se mora jasno odraziti v upravljaljskih načrtih in temu mora slediti vzreja soške postrvi v ribogojnicah in sonaravna vzreja v gojitvenih potokih. Količina vzrejenih rib za poribljavanje naj temelji na novi oceni nosilne kapacitete rek in potokov.

Za več vrst, tudi soško postrv (Righi s sod., 2023) in sulca (Snoj s sod., 2022), je dokazano, da je preživetje rib, vzgojenih v ribogojnicah in vloženi v reke z namenom vzdrževalnega ali dopolnilnega vlaganja, nizko. Da bi ohranjali visok delež genov soške postrvi v naravi, se vzreja še naprej opira na ribogojniške plemenske jate. Vendar pa ima tak pristop svojo ceno: majhno število samcev in samic, ki prispevajo svoje spolne celice, pomeni manjšo gensko pestrost, plemenke (in njeni potomci) pa so zaradi dolgotrajne vzreje bolj prilagojene ribogojniškimi razmeram kot naravnim.

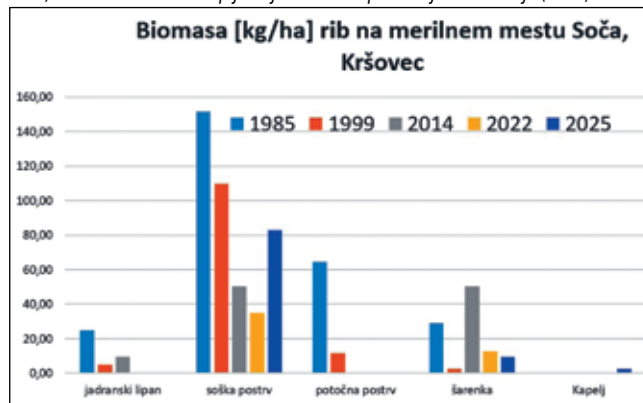
Zato je izredno pomembno redno osveževanje plemenskih jat z osebkami iz narave, ki mora biti podprto z genskimi testi. V ribogojnici je najbolj naravi prilagojen zarod, ki se še ni pričel hraniti z zunanjo hrano (zarod z mešičkom) in je produkt drstnic iz narave (Snoj s sod., 2017). Za vzdrževanje populacij soške postrvi je zato smiselno, da se prioriteta premakne k čim višji kakovosti vloženi rib, čeprav na račun količine. S tem povečamo uspešnost poribljavanja in hkrati zmanjšamo tveganja za negativne učinke na celotno ribjo združbo.

Dr. Daša Zabrc, Zavod za ribištvo Slovenije
Foto: arhiv ZZRS

Viri:

- Berrebi P., Jesenšek D., Laporte M., Crivelli A.J., 2022. Restoring marble trout genes in the Soča River (Slovenia). Two decades of monitoring the introgression. *Conserv Genet.* 15 st.
- Buduhna, N., 1992. Ekološka ocena reke Soče in njene postrvje populacije. *Ichthyos : glasilo Zavoda za ribištvo Ljubljana*. št. 11, str. 1–22.
- Crivelli A., Berrebi, P., Jesenšek, D., Rubin, J.F., 2000. The rehabilitation of

Slika 6: Biomasa vrst rib, ugotovljena z vzorčenji od leta 1985 do 2025, na lokaciji Soča, Kršovec. Prisotnost kaplja se je beležila le pri zadnjem vzorčenju (ZZRS).

the Marble trout, *Salmo marmoratus* in the upper Soča river basin, Slovenia. *Quaderni ETP*, 29, 1° Colloquio italo-sloveno sulla trota marmorata

Gridelli, E. 1935. Le trote della Venezia Giulia, *Notte dell' Istituto Italo-Germanico et Biologia Marina di Rovigno d' Istria*, Rovinj, 13/16: 3–4

Herfort-Michieli T., Zajc J. 1957. Gojitvene vode Uprave gojitvenih lovišč (elaborat). Zavod za ribištvo Ljubljana, Ljubljana.

Ocvirk A., Vovk J. 1968. Inventarizacija reke Soče od Čezsoče do Tolmina (elaborat). Zavod za ribištvo Ljubljana, Ljubljana.

Ocvirk A., Vovk J. 1969/79. Inventarizacija reke Koritnice (elaborat). Zavod za ribištvo Ljubljana, Ljubljana.

Ocvirk, A. 1989. Proučevanje populacije soške postrvi (*Salmo marmoratus* Cuvier, 1817) v Sloveniji v obdobju od 1962 do 1988. *Ichthyos : glasilo Zavoda za ribištvo Ljubljana*. št. 8, str. 37–59.

Ocvirk J., Budihna N., Ocvirk, A., Povž, M., Vovk, J. 1987. Soška postrv (*Salmo marmoratus* Cuvier 1817): biologija, ekologija in možnost kontrolirane vzreje. Zavod za ribištvo Ljubljana, Ljubljana. Poročilo raziskovalne naloge za Ribiško zvezo Slovenije

Ocvirk, J. 1994. Vzreja in program repopulacije soške postrvi (*Salmo marmoratus* Cuvier, 1817) v Sloveniji = The culture and the marble trout (*Salmo marmoratus* Cuvier, 1817) repopulation program in Slovenia : disertacija. Ljubljana:

Ocvirk, J., PLEŠKO, S. 1998. Kontrolirano križanje soške postrvi (*Salmo marmoratus* Cuvier, 1817) z nekaterimi salmonidi. *Ichthyos : glasilo Zavoda za ribištvo Ljubljana*. vol. 15, št. 1, str. 2–11.

Ocvirk, J. 1999. Intenzivna vzreja mladice soške postrvi (*Salmo marmoratus* Cuvier, 1817) za njeno repopulacijo v Sloveniji. *Ichthyos : glasilo Zavoda za ribištvo Ljubljana*. vol. 16, no. 1, str. 1–11.

Pliberšek K., Tavčar, T. 2023. Fish Resources and Fishing Areas of the Westrn Balkan. In: *Ecological Sustainability of fish Resources of Inland Waters of th Westrn Balkans, Freshwater Fish Stocks, Sustainable Use and Conservation, Fish and Fisheries Series 43*, ed: Simić V, Simić S., Pešić V. Springer, str.3–30

Povž, M., Jesenšek, D., Berrebi, P., Crivelli, A.J., 1996. Soška postrv, *Salmo trutta marmoratus*, Cuvire 1817, v porečju Soče v Sloveniji, *Tour du Valat*, 65 str.

Rejec, L. 2015. Od soške postrvi do Faronike. *Ribiška družina Tolmin*, Tolmin, 73 str.

Righi, T., Fasola, E., Laia M., Stefani, F., Volta, P. 2023. Limited contribution of hatchery-produced individuals to the sustainment of wild marble trout (*Salmo marmoratus* Cuvier, 1829) in Alpine basin. *Science of the total Environment*, vol. 892, 164555, <http://dx.doi.org/10.1016/j.scitotenv.2023.164555>

Snoj, A., Bravničar, J., Zabrc, D. in Sušnik Bajec, S., 2022. Conservation genetics study of huchen in Slovenia recommends river system-based management and indicates self- sustainability of the middle Sava population. *Aquatic conservation : marine and freshwater ecosystems*. Vol. 32, no. 7, p. 1171–1183.

Snoj, A., Zabrc, D., Bravničar, J., Ramšak, L., Leskovšek, T., Puklavac, D., Sušnik Bajec, S. 2023. Izdelava strategije upravljanja s potočno postrvjo v Sloveniji. Zaključno poročilo o rezultatih opravljenega raziskovalnega dela na projektu v okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) »Zagotovimo si hrano za jutri« 2011–2020. Ljubljana, 69 str.

Vovk, J. 1964/65. Ugotovitve kemične, biološke in ihtiološke slike reke Soče pred gradnjo HE Trnovo na mestu bodočega zaježitvenega jezera (elaborat). Zavod za ribištvo Ljubljana, Ljubljana

Volk, S., Vesel, D. 1962. Soška postrv in njena vzreja v LR Sloveniji, *Ribič*, 21: 13–26.

Na brežini ribnika Marof, v sektorju C, se je začelo zares.

PRESENETLJIVA ZMAGA RIBIČEV IZ VELIKE KLADUŠE

Ko tekmovalcu na sredini izžrebanega »najslabše ocenjenega« lovnega mesta uspe doseči izjemen rezultat na tekmovalstvu, takrat se resnično začuti prava zmagovalna sreča. In kadar slednjo še dodatno obogatijo stiski rok premaganih, so zmagovalni občutki sreče najlepši in nepozabni.

A doživetje omenjene sreče lahko omogoča tudi uspešno sodelovanje med dvema partnerjema, kot je npr. sodelovanje med Občino Laško in Ribiško družino Laško, kar je že vrsto let uspešna zgodba. Zato se ne gre čuditi, da tudi na turistično-rekreativnem in športno-tekmovalnem področju želita župan Marko Šantej in predsednik laških ribičev Martin Blatnik svoj kraj ob reki Savinji predstaviti

Zadovoljni sektorski prvaki z leve: Ludvik Korak (B), Alojz Ramšak (A) in Jože Šmejč v C-sektorju.

Ekipa iz BiH - Velika Kladuša, z leve: Jasmin Čurković, Ziad Grošič in Ramo Čurković so zmagovalci Pokala Občine Laško.

v pravi podobi, tako našim državljanom kot tudi ljudem izven naših meja.

Trdno sodelovanje med drugim potrjuje športnoribolovni dogodek vsakoletnega tradicionalnega mednarodnega tekmovalstva v lovu rib s plovcem za Pokal občine Laško. Tokrat so ga organizirali na obronku občine Laško, in sicer v kraju Marof na brežini čudovitega ribnika. Udeležili so se ga številni priznani slovenski tekmovalci, hrvaški (ŠRD Novi Marof in ŠRD Ludbreg) in tudi izjemno uspešni bosanski ribiški tekmovalci iz Velike Kladuše.

Skupno se je na tekmovalstvo prijavilo 15 ekip s po tremi tekmovalci.

Oba zadovoljna! Z leve: Cyril Majcen - Bajo (RD Zagorje) se je veselil ekipnega uspeha, moja malenkost pa zmage med posamezniki na urejenem ribniku Marof.

Spominska fotografija najuspešnejših tekmovalcev v družbi predsednika RD Laško (prvi z leve) Martina Blatnika.

Za izjemno počutje je tako kot vedno poskrbela že nam dobro poznana delavna ekipa: Bojan Bačič, Jovan Stankovič, Boštjan Zupanc, Tomi Bašič, Andrej Ceglec in njegova žena gospa Anita, ki nas zna prijetno presenetiti s kakšnimi okusnimi sladicami in se je na naših druženjih vedno razveselimo, za kar se ji prav lepo zahvaljujemo.

Po že poznanem predtekmovalnem protokolu smo se odpeljali na izžrebana lovna mesta sektorjev (A, B in C) in po prvem sodnikovem znaku smo začeli s privabljanjem rib, ki pa nad podarjeno krmo in ponujeno vabo na trnku niso bile ravno navdušene, saj je bil ulov po štiriurnem tekmovalstvu zelo siromašen. Ja, ni kaj – nizka temperatura ozračja je vodo v ribniku kar dobro ohladila in s tem ribam »vzela apetit«, kot v podobnih primerih radi pokomentiramo ribiči.

Temu se je bilo treba prilagoditi z vsemi mogočimi poznanimi »aduti«, npr. z bolj občutljivim plovčkom itd.

Po sodnikovem zvočnem signalu, da je tekmovalstvo končano, po izračunanih podatkih doseženih rezultatih tekmovalcev ter po okusnem obroku izpod rok družinskih mojstrov kulinarike gospe Anite in njenega soproga - glavnega kuharja Andreja Cegleca, sicer tudi našega priznanega ribiškega sotekmovalca je sledila svečana razglasitev rezultatov mednarodnega tekmovalstva.

Na že omenjenem kar zahtevnem tekmovalstvu se je pomerilo 15 ekip, med katerimi je ekipa VDE Kostanjevica

Dva prvaka, a glavni prvak med nami je prav gotovo predsednik Tine, ki mu je uspelo za svoje ribiče izposlovati nekaj evrov iz Bruslja.

na Krki branila naslov prvakov. A omenjeno mednarodno tekmovalstvo so tokrat s svojo udeležbo dodatno popestrili tekmovalci ekipe Velike Kladuše iz Bosne in Hercegovine, ki so se omenjenega tekmovalstva prvič udeležili.

Zbrani končni seštevek točk je prikazal sledeče:

Sektor A: med posamezniki so bili najuspešnejši sledeči tekmovalci: 1. mesto je s težo 8.880 g ujetih rib osvojil Alojz Ramšak, 2. mesto Pavli Ceglar s 7.350 g in 3. mesto Rudi Centrih s 4.760 g ujetih rib.

Sektor B: 1. mesto je s t. 12.700 g osvojil Ludvik Korak, 2. s t. 6.555 g Toni Dolenc in 3. mesto s t. 5.660 g ujetih rib Ziad Grošič.

Sektor C: 1. mesto je s t. 16.290 g osvojil Jože Šmejc, 2. mesto s t. 7.655 g Ciril Savšek in 3. mesto s t. 7000 g rib Martin Smole.

Ekipni seštevek točk je potrdil, da ekipi VDE Kostanjevica ni uspelo ubraniti lanskoletnega naslova ekipnih prvakov, tokrat so s prejetimi 18 negativnimi točkami zasedli ne-hvaležno 4. mesto. 3. mesto so s prejetimi 17,5 NT osvojili tekmovalci »2« ekipe RD Zagorje, 2. njihovi sotovariši iz ekipe RD Zagorje »3« s prejetimi 17 NT, a za prijetno presenečenje je poskrbela ekipa gostov iz Velike Kladuše v sestavi Ziad Grošič, Jasmin Čurkič in Ramo Omeragič, ki je prejela le 14 NT in gladko zmagala ter osvojila Pokal Občine Laško, ki jim ga je izročil predsednik RD Laško Martin Blatnik.

Sledilo je prijetno druženje s prijatelji sosedskih držav, ki se je zaključilo s prijetnim zahvalnim ter vabljenim zaključnim nagovorom predsednika laških ribičev, da se naslednje leto zopet vidimo, za kar smo se Tinetu s sponzanim aplavzom zahvalili.

Besedilo in fotografije:
Jože Šmejc

DRŽAVNO PRVENSTVO LRM - VETRANI 25

DRŽAVNI PRVAK 2025

MIRO ŽABERL

Tekmovalno sezono 2025 v muharjenju smo končali tudi veterani. Že 13. leto zapovrstjo se malo starejši navdušenci tekmovalnega muharjenja zbiramo ob rekah in se pomerimo med sabo za naziv državnega prvaka. Konkurenca med tekmovalci je velika, predvsem za nas starejše, saj se je vedno težje kosati z mlajšimi, saj je razlika pri starosti 50 (kar je vstopna meja za veterana) in 65 let očitna. Upajmo, da se bo tekmovalna komisija pri RZS spomnila in sprejela bolj življenjski pravilnik za tekmovalce veterane pri LRM.

Lanska veteranska liga se je začela s 24 prijavljenimi in registriranimi tekmovalci. Ampak težave so nastale že pri pripravljanju načrta tekem. Vse manj je takšnih ribiških družin, ki so bile pripravljene prevzeti izvedbo veteranske tekme. Kje so tisti časi, ko smo lahko veterani tekmovali na Savi v Trziču, Kamniški Bistrici, Savinji v Mozirju pa ne nazadnje tudi v Krki in Krajnski Savi. Tako pa smo na prvo tekmo čakali vse do junija, ko smo začeli v Šempetru na reki Savinji. Na zelo lep in sončen sobotni dan se nas je ob Savinji zbralo 20 najbolj vztrajnih, za presenečenje pa je poskrbela Savinja ter ribe, ki plavajo v tej reki. Savinja je bila čista, pretok odličen, primeren za lov, ribe pa so odlično prijemale. Tekmovanje smo izpeljali v dveh delih. Prvi del zjutraj v Savinji, ker je bila še čista, drugi del pa v ribniku, ker smo predvidevali, da bo zaradi del na strugi Savinje bolj motna. In imeli smo prav, tako se je zgodilo. Večnoma so prijemale šarenke, bolj vztrajni in spretni tekmovalci pa so ulovili tudi kakšno kapitalno mreno, podust in pa klena. Manj uspeha smo imeli v drugem delu tekmoovanja, v ribniku, kjer se je bilo treba krepko potruditi za kakšno ribo. Kot se za domačine spodobi, so tudi tokrat bili med najboljšimi. Zmagosil je priboril domačin Sandi Škrabar z maksimalnim številom ulovljenih rib, ki je že kar nekaj let med najboljšimi, z manjšo točkovno bero s prav tako 10 ulovljenimi ribami je drugo mesto zasedel Renato Fijavž iz celjske ribiške družine, na tretjem mestu pa je pristal še en domačin, predsednik RZS Miroslav Žaberl, ki je ujel in vpisal 9 rib. Uspešnih je bilo 19 tekmovalcev, le enemu ni uspelo preliščiti nobene ribe, ulovili in izmerili pa smo kar 114 rib.

Šempetrski rezultati:

ŠKRABAR Sandi	SM	10	9080	1
FIJAVŽ Renato	CE	10	8600	2
ŽABERL Miro	SM	9	7800	3
DORDEVIČ Branko	SM	9	7560	4
OSOLIN Božo	MO	9	7540	5

Državni prvak muhar veteran Miro Žaberl

Naslednja tekma veteranov je potekala na Dravi v upravljanju ribiške družine Maribor. Trasa od Malečniškega do avtocestnega mostu. Ker sem o tej tekmi že podrobno pisal v eni od predhodnih števil, samo spomnim, da se nas je zbralo prav tako 20 tekmovalcev, rib je bilo malo (samo 17) in še to v glavnem nekaj mren in klenov, med njimi pa kapitalna potočnica, dolga 57 cm, v merilno korito jo je spravil domačin Ruda Štern. Tokratna zmaga je šla v Šempeter, zmagovalec Miro Žaberl, drugo mesto na Koroško Matjažu Jamniku, čast domačinov pa je obrnil Drago Ornik s tretjim mestom.

Rezultati Drava Maribor:

ŽABERL Miro	SM	4	4380	1
JAMNIK Matjaž	KO	4	4160	2
ORNIK Drago	MB	3	3020	3
ŠTERN Ruda	MB	2	1860	4
CERKOVNIK Janez	BO	1	1080	5

Drago Kocjan na Dravi

Na naslednjo tekmo smo čakali vse do septembra. Savinja v Celju. Ciprinidni del Savinje, ki poteka v centru mesta, nam ni nudil nekega užitka, vložka šarenke ni bilo, za ciprinide pa je znano, da prijemajo bolj čez dan, ko se prikaže sonce. Tekmo smo pričeli v lepem jesenskem vremenu in tudi sonce se je prikazalo, vendar je bilo prijemov malo. Zelo se je bilo treba potruditi, da ti je uspelo preliščiti kakšnega klena, bolj redka je bila podust ali mrena, so bile pa te kapitalne. Malo boljši je bil drugi del tekmoovanja, ki je potekal po polurnem odmoru na isti trasi. Najbolj spreten in vztrajen je bil Fadil Čekič, ki mu je edinemu uspelo vpisati 10 rib in tako premagati vse ostale. Na drugem mestu je pristal Sandi Škrabar z vsega 6 uplenjenimi ribami, predvsem mrenami in podustmi, na tretjem pa domačin Renato Fijavž, ki je

Miro Žaberl, dravska mrena, 57 cm

vpisal kar 8 rib, vendar so kleni prinesli manjše število točk. Kot zanimivost lahko povem, da mi je kot edinemu na tekmovanju uspelo upleniti lepo šarenko.

Najboljši na celjski tekmi

Drago in Miro ter veselje po uspehu v Mariboru.

Rezultati Celjske tekme:

ČEKIČ Fadil	CE	10	7440	1
ŠKRABAR Sandi	SM	6	6480	2
FIJAVŽ Renato	CE	8	5600	3
POPIČ Roman	KO	3	2520	4
ŽABERL Miro	SM	4	2360	5

Zadnjo tekmo, ki je potekala zadnjo soboto v septembru, smo pričakali polni pričakovanj in dobrega ulova, saj je bila Sava Bohinjka kot vedno dobro založena s postrvmi. Tudi tokrat smo imeli srečo z vremenom, bil je lep sončen dan, ravno pravi za ribolov. Za vse ostalo pa so poskrbeli marljivi domačini. In res, na tekmi je bilo ogromno prijemov in posledično tudi ulova. Vendar kaj ko pa v pravilih piše, da je dovoljeno v tekmovalni karton vpisati samo 8 rib, od katerih se v rezultat šteje samo 5 na posamezni del tekmovanja. Uspešnih je bilo vseh 19 prijavljenih tekmovalcev in kar 8 je bilo takšnih, ki so vpisali po 10 rib. Sicer je bil državni prvak znan že pred začetkom, a za naslednja mesta se je bilo treba krepko potruditi, saj so bile razlike zelo majhne. V takšni situaciji se je najbolje izkazal Korošec Stane Prednik, ki je z 10 ribami zbral 8560 točk, le 40 točk (samo 2 cm) manj je zbral Danilo Bižal (8520 točk) iz Medvod in pristal na drugem mestu, z malo večjo razliko pa je tretje mesto osvojil Fadil Čekič (8220 točk).

Rezultati Bohinjske tekme:

PREDNIK Stane	KO	10	8560	1
BIŽAL Danilo	ME	10	8520	2
ČEKIČ Fadil	CE	10	8220	3
ŠKRABAR Sandi	SM	10	8140	4
ŽABERL Miro	SM	10	7960	5

Zmagovalci letošnje muharkse tekme v Mariboru: Drago Ornik, 3. mesto, Miro Žaberl, 1. mesto in Matjaž Jamnik, 2. mesto.

Zmagovalec bohinske tekme Stanko Prednik

smo dobili štiri zmagovalce, to pomeni, da so tekmovalci v ligi zelo izenačeni, treba pa je imeti tudi nekaj sreče. Te pa nikakor ni imel Sandi Škrabar. Kljub dobrim rezultatom je na Dravi v Mariboru ostal brez ribe in tudi brez naslova državnega prvaka. Zadovoljiti se je moral z drugim mestom z velikim zaostankom, tretje mesto pa je z minimalno prednostjo pripadlo domačinu Janezu Cerkovniku, tudi tukaj so odločali cm.

Rezultati DP skupno:

Mesto	Ime	Priimek	ulov	dolžina	točke
1.	Miroslav	ŽABERL	27	22500	14
2.	Sandi	ŠKRABAR	26	23700	27
3.	Janez	CERKOVNIK	20	16580	28
4.	Božo	OSOLIN	21	17300	28
5.	Matjaž	JAMNIK	19	17400	29
6.	Fadil	ČEKIČ	27	21540	32
7.	Renato	FIJAVŽ	17	19720	39
8.	Drago	ORNIK	17	13840	40
9.	Stanko	PREDNIK	16	15300	41
10.	Franc	JENSTERLE	16	13780	48

Muharji veterani se bomo tudi v prihodnje udeleževali tekem za državno prvenstvo. Upamo in verjamemo, da bo v prihodnje več razumevanja ribiških družin, da bodo tudi veteranom ponudili muharske užitke na njihovih ribolovnih vodah.

Besedilo in fotografije: Drago Ornik

RIBIČI PIŠEJO

V ISKANJU BOŽIČNE FOTOGRAFIJE ŠČUKE

Novo leto je čas, ko strnemo misli in poglede na celotno preteklo sezono. Kot morda že veste, je moja velika strast lov na rečne profesorice ščuke. Sezona je bila po ujetih ščukah ena uspešnejših, če ne celo najuspešnejša v moji ribiški karieri.

A sezona se ne more zaključiti brez božičnega ribolova in upanja na še kako lepo ščuko, ki bi uspešni sezoni dala piko na i. Saj vemo, vsak si želi narediti lepo božično fotografijo z ribo.

Tako sem se podal na svojo domačo Ljubljano. Bil je čas velikega števila okužb z gripo in ostalimi zimskimi boleznimi. Tudi sam sem prebolel lažjo obliko. Ribolov pa vseeno kliče. Morda poznate rek, ki pravi, da je ribolov kot droga. In sam ga lahko še kako potrdim. Res je droga, ampak to je tista prava odvisnost od ribolova in narave.

Kljub predhodni lažji bolezni sem se odločil podati na zadnji ribolov v letu. Temperature krepko pod nič stopinj ribolov otežijo, a preprečiti ga ne morejo. Toplo sem se oblekel in šel po božično fotografijo.

Najbolj uživam v ribolovu ščuke na odročnih terenih, kjer so ribe zares divje in še niso videle človeka. Taka ribolovna mesta sem našel skozi leta ribolova in iskanja. Ribolova v različnih pogojih ob različnem času. Skozi leta spoznaš in

se naučiš brati vodo. Ko to usvojiš, je vsak ribolov lažji, a vseeno velik izziv.

Popoldan sem se odločil, da bom izkoristil priložnost in poskusil srečo. Izbral sem vabe, ki omogočajo počasno vodenje in seveda počasno akcijo. Znano je, in to vam lahko povem iz lastnih izkušenj, da v zimskem času ščuke porabljajo minimalno energije in zato je potrebna tudi prava izbira vabe. Meni najboljše in najbolj lovne vabe so definitivno vabe "jerk", "twisterji" in seveda tudi silikonske vabe, vendar z lahko obtežitvijo in izbiro lahkih jig glav.

Za začetek izberem jerk, s katerim sem v letošnji sezoni ujel zares ogromno lepih rib. Začnem z meti in premetavanjem. Vmes so se poizkušali prebiti tudi zadnji sončni žarki v dnevu. Pogoji so bili res odlični. "Jerk" res lepo plava in ob premikanju zares uživaš in z nestrpnostjo pričakuješ tisti »boom«. Nizke temperature so poskrbele tudi za malo zmrznenih obročkov, a vazelini je rešil začasne tegobe.

Pri vejah in v globini sem res temeljito premetal, vendar

Vaba "jerk", brez katere pozimi ne grem za vodo

Moje božično darilo, prekrasna ščuka.

brez uspeha. Počasi se premikam proti svojim najljubšim mestom. Mečem natančno v točke na vodi, kjer vem, da se velikokrat zadržujejo lepe ščuke. "Jerk" lepo drsi po vodi, z daljšimi premori poskušam prelističiti kakšno lepoticico. Po nekaj metih zagledam senco, ki se približuje vabi. Še malo se potrudim in vabo vodim počasneje. Sledi udarec, a riba se žal ne zapne. Poskusim znova.

Sledil je prijem, a na žalost se riba ni zapela. Poskusim ponovno. Na istem mestu se ob vodenju vabe pojavita dve ščuki, ki pa jih je "jerk" zanimal samo za sekundo. Zamenjam vabo in poskusim z novimi silikoni, ki imajo v repku prostor za nanašanje ribje paste. Pasta ali gel skrbi za dodatno privlačnost in privabljanje še tako previdnih ščuk. Izberem malo bolj živo barvo novega silikona in ga namažem z gelom. Pri prvem metu vabo spustim na dno in delam le kratke potege z daljšimi premori. Opazim senco, ki sledi vabi. Ščuka gleda vabo in to so trenutki, kjer moraš biti potrpežljiv in ne smeš hiteti. Ščuka lahko zelo dolgo opazuje plen. Velikokrat se mi je zgodilo, da je gledala vabo tudi po 5 minut. A večkrat ko boste lovili, boste spoznali njihovo vedenje. Vidim, da jo vaba zanima in vztrajam in čakam. Po dobrih 2 minutah rahlo privzdignem vabo. Sam rečem, da bomo poskrbeli, da vaba malo zaduha. Ko se mulj malo dvigne, ščuka z izjemno hitrostjo zgrabi silikon. Počakam še trenutek inategnem. Na koncu palice je bila ščuka z dobrimi 70 cm. Po lepi borbi jo hitro nepoškodovano vrnem nazaj. Božično sliko imam, si rečem, a vem, da to ni edina riba na tem delu. Poizkušam naprej. Po nekaj metih na naslednjem zelo zaraščenem terenu, kjer še nisem videl človeka, vidim, da

Novi silikoni, ki so se fantastično izkazali.

se nekaj dogaja na vodi. Velika jata zelenik. Vržem malo naprej od mesta, kjer se je nahajala jata. Pustim, da vaba pade na dno, in znova počasi in potrpežljivo oponašam delovanje ranjene zelenike. V prvem metu brez kakršnega koli prijema. Ponovim met, ker vem, da tam, kjer je drobiž, so tudi plenilke. Lahka jig glava mi omogoča zelo počasno premikanje silikona. Po nekaj navojih spustim vabo znova čisto na dno. Malo potresev vabo in sledil je res močan prijem. Evo jo! Imam lepo ribo na koncu palice. Ribo počasi, a zanesljivo vodim k sebi. Ko pa se po nekaj minutah riba pojavi na površini, vidim veliko liso. Jaaa, tukaj je lepoticica. Po nekaj pobegih in živčnosti, ali mi jo bo uspelo zajeti, je sledil še en pobeg. Teren, na katerem sem lovil, je zares težak in s težavo zajamemo ribo. Vseeno zaupam v opremo in vem, da je potrpljenje vedno nagrado. Zadnji poizkus, da pobegne, je za mano in ribo lahko zajamem. Velika glava je že v mreži, treba je zajeti še trup. Uspelo mi je in v mreži imam svojo predbožično rečno pošast. Zares lepa ščuka in nova »metrašica« v sezoni. Hitra fotografija za spomin z božično kapo in izpust v njene globine.

Dan se je prevešal h koncu. Zaključil sem ga zares odlično. Uspešni sezoni sem dodal še lepo božično ščuko, kar je bila moja velika želja. Izkazalo se je, da je bila to ena zadnjih rib preteklega leta, saj sem po tem ribolovu močno zbolel in dobil hudo gripo. Toda kako že rečejo, za lepo ribo je vredno.

Dobil sem to, za kar sem se trudil. Nestrpno pa čakam na novo sezono in na vse dogodivščine, ki me čakajo ob meni tako ljubih divjih rekah.

Besedilo in fotografije: Toni Janežič

MENTORJI MLADIH RIBIČEV SO ZANESLJIVI NARAVOVARSTVENIKI IN USPEŠNI ŠPORTNI RIBIČI

Včasih zgodbe ne moremo spisati ali objaviti »v eni sapi«, zato to storimo (če je le možno) postopoma, podobno tudi tokrat. Zgodba, ki si nedvomno zasluži svoj prostor.

Prav je, da jih поблиže spoznamo in tudi predstavimo kot uspešne ribiče v njihovi priljubljeni športnotekmovalni dejavnosti, ki dopolnjuje njihovo obsežno in predvsem uspešno društveno delovanje. Prav slednji namenajo veliko pozornosti, med katere spada tudi skrb za naše najmlajše ribiče.

Omenjeno smo že predstavili v uspešni zgodbi v naši 10. številki Ribiča. A naj ob tem poudarimo, da je omenjena prizadevnost naših ribiških sotovarišev v večini primerov nagrajena z doseženo želeno uspešnostjo in osebnim zadovoljstvom, podobno kot tudi tokrat, ribištvu naklonjenim ribiškim sotovarišem iz RD Brestanica Krško.

Janez Radej, prizadeven in marljiv skrbnik ribnikov v Mačkovcih.

Janez Radej in Jože Pribožič družno opravljata delo ribiških čuvajev.

Z leve: Branko Robek (2. mesto), Željko Črnelič (prvak) in Slavko Jovan (3. mesto) so najuspešnejši tekmovalci 12 družinskih tekem.

Z leve: Branko in Željko sta družinska prva »dvojica« štirih tekem v lovu krapov.

Nekatere od njih smo že deloma predstavili, z nekaterimi smo se pogovarjali po zaključku državnega prvenstva v lovu rib s plovcem 2025, saj imajo najmlajšo ekipo po starosti tekmovalcev v A-ligi.

A tokrat bo beseda tekla o mentorju, ki so naše mlade ribiče na taboru mladih ribičev na brežini ribnikov Mačkovci RD Brestanica Krško očarali z ribolovnimi veščinami.

Toda do tega le ne bi prišlo, če v ribniku ne bi plavali čudoviti krapji, amurji, sr. koreslji, kleni in »pod nadzorom smučev« tudi številne vrste »ribjega drobiža« (zelenike, rdečeočke, rdečeperke,

Rado Glas je že pet desetletij zvesti član RD Brestanica Krško in prizadevni mentor mladih ribičev.

Z leve: Slavko Jovan, Miha Petan in »ribiška dušica« Sanda Robek so poskrbeli za lačna usta.

Željko Črnelič in Janez Kozole sta zamenjala mesti »ribiškega carja!«

Najstarejši tekmovalac Drago Radkovič se častitljivim 84 letom navkljub še vedno udeleži ribiškega tekmovanja.

somiči itd.), za katere (razen smuča, ki se prehranjuje pretežno z ribami) z rednim hranjenjem poskrbi zanesljiv skrbnik ribnikov Janez Radej, ki hkrati opravlja tudi delo ribiškega čuvaja, izdaja turistične dnevne ribolovne dovolilnice, skrbi za urejenost travnih brežin ribnikov itd.

Že pred leti, ko so marljivi ribiči poleg zanimivih in skrbno urejenih ribnikih zgradili ribiški dom, so za vsakodnevno delovno prebivališče skrbnika ribnikov postavili manjšo leseno kolibo s stranskim dodatnim nadstreškom. Koliba tako omogoča nekajurno bivanje ter nudi manjši prostor za shranjevanje ribje krme, orodja in ob tem manjši skupini ribičev nudi prijetno zavetje, če se npr. pojavijo dežne kaplje.

Sicer je naš ribiški sotovariš Janez zelo spoštovana in cenjena oseba med brestaniško-krškimi ribiči, saj zanj ne zmanjka pohvalnih besed ob ribiških druženjih. Takrat se zasliši zven kovancev prisotnih in že sledi nabava mesnih dobrot za pečenje na žaru, kar nedvomno ribiška druženja še dodatno popestri.

V prijetnem pogovoru nam je Janez na naša številna vprašanja med drugim zaupal: »Pri nas doma ni bil nihče ribič, a mene je ribolov vedno zanimal in minilo je že kar 40 let, odkar sem se včlanil v našo RD. Najraje lovim krape na koruzo in tudi some v reki Savi na umetne vabe. Med ribolovom sem spoznal kar nekaj zavzetih ljubiteljev naravnega tihožitja, s katerimi se družimo in tudi skrbimo za neokrnjen obstoj naravnih lepot, ki jim dajejo poseben čar naši potočki, reke, jezera in ribniki, v katerih živijo ribe, ki jim namenjamo veliko pozornosti. V naši RD ribiči opravimo lepo število tako imenovanih

»udarniških ur« ravno pri razmnoževanju krapov. Njim smo namenili 4 manjše in 3 malo večje vzrejne ribnike za namen vsakoletnega prirasta. Najstarejše (tj. največje) ribe iz »zadnjega« vzrejnega ribnika nato preselimo v največji - športnoribolovni ribnik. S temi načrtovanimi posegi vsako leto dosežemo svoj zastavljeni cilj.«

Zaradi omenjene ribogojne dejavnosti ribičev RD Brestanica Krško (pa tudi v drugih RD naše dežele) se je temu primerno lahko tudi dopolnjevala športnoribolovna tekmovalna dejavnost - lov krapov.

Dolgoletno utečenim ribolovnim veščinam so se v zadnjem obdobju pojavile nove, in to predvsem v lovu krapov, ki številnim ribičem pomeni svojevrstno odkritje, za kar imajo velike zasluge »izumitelji« ribolovno tehničnih pripomočkov za izvajanje uspešnega ribolova.

In prav naši današnji sogovorniki - mentorji mladih ribičev iz RD Brestanica Krško so bili eni izmed prvih Zasavsko-Posavskih športnih ribičev, ki so želeli do potankosti spoznati novosti uspešnega ribolova, ki ga danes prenašajo na mladi rod naših ribiških zanamcev.

Mentorji so nas po uspešno organiziranem taboru povabili na svoje lansko zadnje družinsko tekmovanje, sicer določeno zapisanih 12. tako imenovanih ligaških tekmovanj, ki dopuščajo tekmovalcu lasten izbor načina tekmovanja, kar je svojevrstna zanimivost.

Zanimivo je bilo spremljati naše prizadevne mentorje vse do zadnjih minut tekmovanja zelo napete zadnje tekme. Ob

Srečka Lamuta, ribiškega mentorja mladih ribičev, je tudi tokrat »obiskala sreča ribolova«.

tem smo se lahko na lastne oči prepričali, da so ribiči izredno uspešni.

Zmagovalni pokal družinskega prvaka RD Brestanica Krško je tokrat osvojil mentor mladih ribičev – Željko Črnelič, ki se je leta 2010 včlanil v omenjeno RD, v kateri z zadovoljstvom aktivno sodeluje tudi pri vzgoji mladih ribičev.

Željko je vzoren športni ribič, najbolj všeč mu je lov krapov, v kateri je na tekmovanjih skupaj s svojim ribiškim sotovarišem Brankom Robekom dosegel izjemne rezultate.

Po besedah Željka je bil Branko izredno nadarjen ribiški učenec, s katerim sta se že v naslednjih letih v paru dvojic začela udeleževati tekmovanj v LRK, čeravno rada lovita tudi na ostale znane načine (LRP, LKO, vijačenje). Sledili so izjemni rezultati, saj sta v omenjeni športnotekmovalni panogi kar trikrat osvojila naslov družinskih prvakov dvojic. Zelo rada se udeležujeta tekmovanj upokojeince, saj je druženje s športnimi ribiči, kot pravita, pravo doživetje, pravi balzam za človekovo počutje.

Pri omenjenem zanimivem pogovoru je sodeloval tudi

najstarejši prizadevni mentor mladih ribičev in eden od soustanoviteljev sekcije LRK – naš dolgoletni ribiški sotovariš Rado Glas, s katerim smo se srečali na predhodno omenjenem taboru mladih ribičev in se čudili njegovi neutrudni volji, ko je z »berglo v roki« sodeloval ter učil mlade ribiče.

Tudi tokrat je naš ribiški prijatelj sodeloval z ribiško palico v roki na brežini ribnika in nam po tekmovanju med drugim poudaril: »Uživam v druženju z mojimi ribiški prijatelji, kar traja že pet desetletij, saj v objemu naravnega tihožitja človek pozabi na vse tegobe, ki ga doletijo. Sem invalid I. stopnje in je nemogoče, da bi še lahko opravljal npr. ribiško čuvajsko delo ali pa tako kot pred leti uspešno tekmoval na kraparskih tekmah dvojic, ko sva skupaj z Željkom Črneličem osvojila kak naslov prvakov. A imam lepe spomine na ribolov, saj še ni tako dolgo tega, ko sem v reki Savi ujel 163 cm dolgega in 36 kg težkega soma, ki danes krasi prostor v našem ribiškem domu. Ob tej priložnosti bi rad povedal, da je naša kraparska sekcija zaživela leta 2003, za kar imata največ zaslug Sandi Strupeh, naš dolgoletni tajnik RD, in predsednik Edi Zidarič,« še poudari naš prizadevni ribiški sotovariš Rado, ki ga pogosto videvamo na tekmovanjih tudi v vlogi ribiškega sodnika, kar nedvomno potrjuje, da so med nami ljudje, ki so vredni naše pozornosti.

Na omenjenem tekmovalnem druženju smo srečali še vedno aktivnega 84-letnega športnega ribiča Draga Radkoviča, ki je bil nekoč skrbnik ribnikov. V zanimivem pogovoru nam je naš dolgoletni ribiški sotovariš zaupal, da je kar 12 let opravljal omenjeno zahtevno delo in bil obenem tudi častni praporščak RD vse do dne, ko mu je zdravje omejilo njegovo fizično aktivnost.

Na koncu prijetnega pogovora nam je Drago, ki je za svoje delo prejel številna priznanja za ribiške zasluge, poudaril: »V ribiške vrste sem vstopil na pobudo žal že pokojnega našega ribiškega soustvarjalca in prijatelja Dušana Vučajnika, s katerim smo se trudili, da v naših vodah živi čim več lepih, zdravih rib. Danes sem zelo zadovoljen, da naši nasledniki uspešno nadaljujejo naše delo. Lepo se mi zdi, da se veliko pozornosti posveča mladim, kar je zagotovilo, da se bo naša ribolovna dejavnost nadaljevala.«

Med pogovorom z našimi sogovorniki je ob ribiški kolibi prijetno zadišalo, za kar sta poskrbela delavna Slavko Jovan in Miha Petan ter marljiva ribiška dušica gospa Sanda Robek.

Po okusnem obroku in svečani razglasitvi doseženih končnih rezultatov ter po podelitvi kolajn in pokalov najuspešnejšim ribičem je sledilo prijetno druženje, ki ga je še dodatno popestrila novica prizadevnega mentorja in priznanega nekajkratnega trenerja slovenskih mladih reprezentanc Janeza Kozoleta z novico, da se je po končanem taboru mladih ribičev v ribiško družino vpisalo preko 30 osmošolcev.

Ja, vsa čast ribiški družini iz Posavske regije, ki je več kot uspešno poskrbela za lep zaključek leta 2025!

Besedilo in fotografije:
Jože Šmejc

In še spominska fotografija prijetnega druženja v Mačkovcih.

MUHARSKA ODPRAVA NA GRENLANDIJO

Populacije lososa, jeklenoglavke in celo morske postrvi so v nenehnem upadanju. Kam se torej sploh še lahko odpraviš, če je tvoja največja strast muharjenje v t. i. slogu spey in ribolov anadromnih riba? Rasmus Ovesen je nedavno obiskal Grenlandijo, ki jo trenutno pretresajo politični apetiti. Poglejmo, ali je tam našel odgovore na svoja (ribiška) vprašanja.

Z vrhom dvoročne palice v zrak zarišem nežen »e«. Muharska vrvica z obteženo koničasto glavo se takoj odzove in ji sledi. Kačasto zdrsne skozi zrak, se prevali in se za hip dotakne vodne gladine ob meni, še preden palico pripravim na naslednji gib. Tokrat je bolj neposreden, bolj pospešen – bolj nameren. Palica se močno upogne, ostro in natančno prereže zrak, nato pa se izravna in usmeri proti nasprotnemu bregu reke. Muharska vrvica znova oživi ob odločni potezi. Oblikuje oster lok in »poleti« čez reko, za seboj pa vleče tanko monofilno vrvico. Med letom se predvrstica popolno iztegne, tako da majhna oranžna muha z zavojem trnka naprej zareže v vodo tik ob nasprotnem bregu. Primem vrvico, jo malce popravim navzgor in nato obstanem – nekoliko odsoten, skorajda zasanjan –, medtem ko muha mirno potuje skozi tok.

Ta mehanski ritual sem ponovil že nešteto krat. Ob brzicah Norveške, globoko v naraslih rekah Britanske Kolumbije ter ob intimnih potočkih

Ribolov na spodnjem delu reke

Do zgornjega odseka reke je približno eno uro hoje. Razgledi so izjemni.

Islandije, Švedske in Danske. Vedno znova sem taval v nekakšnem transu, ponavljal mete in upal na nemogoče. Kot muhar, katerega cilja riba je losos, sem se v napačnem tisočletju naučil trmasto čakati na odrešitev, na majhen čudež. Spoznal sem, da so lososi postali skoraj fantomske ribe – polizginuli duhovi, ki se le redko, v povsem nepričakovanem in čudežnem trenutku sploh pokažejo in primejo muho. Upanje na odrešujoči prijem se je počasi preselilo iz sveta resničnosti v svet sanj. In prav v takšnem stanju naivne, odmaknjene zasanjanosti riba nenadoma udari.

Zanka vrvice med mojima rokama izgine. Vse se v hipu napne. Ko dvignem palico, vodno gladino prebije premikajoče se srebrno telo, ki akrobatsko poleti iz vode. To ni fantomska riba. To ni losos. Pa vendar je izkušnja kaotična – peneče vode, divji pobegi in besno premetavanje v vse smeri, skorajda popolnoma enako kot pri lososu. Evforija je prav tako silovita.

V trenutku sem predramljen. Vsi čuti se izostrijo. Stojim do gležnjev

v grenlandski reki Kangia, pod mogočnimi, s snegom pokritimi gorami, z besno, še čisto svežo iz morja, arktično zlatovčico, težko tri kilograme, na koncu vrvice. Nemogoče se je zgodilo. Sanje so postale resničnost. Reka Kangia

Arktično zlatovčico sem lovil že prej – v sladkih vodah in morju. V živahnih barvah islandskih ledeniških rek in gorskih jezer, jekleno bleščeče primerke v fjordih severne Norveške ter prave velikane v rekah Nunavuta, na robu Arktičnega oceana. Glede na svojo velikost je arktična zlatovčica verjetno najmočnejša in najbolj trmasto borbena med vsemi anadromnimi ribami.

Pa vendar sem se na Grenlandijo odpravil šele zdaj – in še to po vztrajnem prigovarjanju mojega dobrega prijatelja Thomasa Šobirka. Med tednom, ki ga preživim ob slikoviti reki Kangia, se pogosto zalotim pri razmišljanju, zakaj.

Pod zasneženimi gorami, v zapuščeni in težko dostopni dolini reke Kangia, ujeti med ledeno Davisovo ožino in grenlandske ledenike, ribarim z nenavadno mešanico vznemirjenja in stoječnega miru.

V tej reki in njeni okolici je nekaj prvinskega. Nekaj v ledeniški vodi, ki že stoletja, tisočletja polzi čez golo skalno podlago, čez pradavne morenske

O reki Kangia

Reka Kangia na Grenlandiji je pravzaprav Kangia Isfjord (pogosto imenovan tudi Ilulissat Icefjord), ne klasična reka, ampak fjord, v katerega se izliva ledenik. Nahaja se na zahodni obali Grenlandije, pri mestu Ilulissat, približno 250 km severno od polarnega kroga.

Je srednje velika reka z obilico prvovrstnih muharskih revirjev, idealno za ribolov v klasičnem slogu Spey. Zadnjih devet kilometrov reke ponuja raznoliko strukturo: tolmane, curke in globoke mirnejše predele, kjer se ribe zadržujejo v različnih fazah selitve.

Povprečna velikost rib znaša od 1,5 do 2 kg, vendar v reki živijo tudi bistveno večji primerki. Največji ulovljeni so tehtali okoli 7 kg, obstoj še večjih rib pa seveda ni izključen.

Ribiška kočja, ki sprejme do 10 gostov, stoji ob izlivu, na robu velikih tolmunov in drugih obetavnih ribolovnih mest. Ribolov na Grenlandiji ni za tiste s šibkim srcem – dnevno je treba prehoditi od 12 do 18 kilometrov razgibanega terena. Z delom reke, kjer sem lovil sam, upravljajo pri Getaway Fly Fishing.

Ob reki ni veliko ptic ali druge divjadi, vidimo pa lahko orle in severne jelene.

Majhne nimfe in zlate kroglice so prinesle veliko ulovov.

Velik samec, ujet na spodnjem delu reke.

nanose in skrilavce. Nekaj, kar se ujame z mojim notranjim ritmom. Kot da je čas v tej dolini obstal. Kot da je to poletje le nepomemben drobec v zgodbi, ki pripada izključno reki sami. Nemogoče je ostati ravnodušen ob silovitem kljubovanju in minevanju časa, ki prežema celotno pokrajino.

Reka je anahronizem. Medtem ko me sodobno življenje neusmiljeno vleče v svet nenehnih sprememb, je reka hkrati v gibanju in v mirovanju – v popolnem ravnovesju. Nastaja in se vedno znova rojeva.

Proces dozorevanja

V tem času reka kipi od življenja. Ob vsaki visoki plimi se jate arktičnih zlatovčic vseh velikosti pomikajo od izliva proti zgornjim delom reke, da nadaljujejo svoj rod. So utrip reke. In ko o tem razmišljam, spoznam, da me je prav silovitost vsega tega dolgo odvrčala od ribolova na Grenlandiji.

Morda se sliši neverjetno, a zaradi naše umazane, sebične, naravi sovražne dobe antropocena sem se bal, da je v grenlandskih rekah preprosto preveč rib. Slišal sem zgodbe o dnevih s stotimi ulovi in videl posnetke, na katerih so rečne struge dobesedno prekrite z ribami. Ribolov se mi je zdel preveč enostaven, monoton, skoraj brez pomena.

Moral sem odrasti v muharja, ki obvlada muharjenje lososov z dvoročno muharico, preden me je Grenlandija sploh začela zanimati. Očarati me je morala eleganca muharskega meta na način »Spey«, poetični ples vrvice nad vodo. Moral sem postati zasvojen s trenutkom, ko zanka med prsti izgine in se vse nenadoma napne. In prestati sem moral tri katastrofalne muharske sezone ribolova lososov, preden se mi je srce dokončno zlomilo in sem bil pripravljen zapustiti norveške reke ter se odpraviti na Grenlandijo.

Popolno ravnovesje

V tem poznem julijskem tednu število rib v reki Kangia seveda ni težava, je razkošje. Čeprav je sezona še na začetku in je bil prihod rib nenava-

Zgornji slapovi – »končna postaja«.

dno pozen, se v najboljših tolmunih že zbirajo številčne jate tudi velikih primerkov. A ne preveč. Vsaj za zdaj ne.

Ko so ribe v reki, se je treba le sprostiti in prepustiti miru. Dnevna rutina vključuje hojo od koč pri izlivu reke proti zgornjim odsekom. Pokrajina je osupljiva: zasneženi grebeni uokvirjajo dolino, na njenem vrhu pa se skozi globoko skalno razpoko vali ledeniška voda.

Slap, ki reki daje življenje, leži približno devet kilometrov od koč in predstavlja nepremostljivo oviro za ribe. Pohod do tja je nagrada že sama po sebi, dodatna nagrada pa je celodnevni ribolov med počasnim vračanjem po toku navzdol.

V primerjavi s čakanjem ob praznih norveških rekah je tukajšnja svoboda osupljiva. Možnost gibanja, raziskovanja in hipne preobrazbe iz popotnika v ribiča – ko se pred tabo odpre vabljiv tolmun ali ko srebrni blisk v vodi razkrije sveže prispele ribe – deluje skoraj osvobajajoče.

Zakaj Grenlandija?

Thomas Søbirk skupaj z lokalnimi partnerji upravlja še tri druge ribiške kampe na Grenlandiji. Ko je njihova skupina pridobila koncesijo za reko Kangia, je Thomas prišel sem prvič – skupaj z mano in pisano mednarodno skupino ribičev.

Čeprav Grenlandija že sama po sebi močno privlači muharje, šele zdaj razumem, zakaj se nekdo, kot je Thomas, vrača znova in znova. Ne zaradi posla, temveč zaradi globoke ljubezni do dežele, ljudi, kulture, narave – in seveda ribolova.

Čeprav je ujel več in večjih arktičnih zlatovčic, kot bi si jih večina lahko kadarkoli želela, se ribolova tukaj nikoli ne naveliča. Ta teden pa se zdi, kot da se je znova zaljubil. Kangio preveva tiha, magična zadržanost. Z lahkimi muharicami »Spey« se vsak met zdi, kot da bi bil prvi.

Vprašljivi motivi

Ribe v Kangii so osupljivo lepe, močne in zdrave – a tudi muhave in

Ribe so v vrhunski kondiciji in izjemno močne.

Arktična zlatovčica

včasih nezainteresirane. Občasno jih preliščim z obteženim posnetkom ličinke ali celo s suho muho na mirnejših odsekih, vendar mi največ pomeni ribolov z nežno dvoročno palico. Sprva se mi zdi, kot da iščem nadomestek za lososa, kot da še nisem povsem pripravljen izpustiti stare, neuresničene ljubezni.

A z vsakim dnem postaja jasno, da to ni tolažilna zamenjava. Lahki ribolov »Spey« tukaj ni kompromis, je popoln smisel. Do konca tedna losos popolnoma izgine iz mojih misli. Postal sem polnokrvni ribič – muhar postrvi z dvoročno muharico.

Naredim še en met čez reko, popravim vrstico in v tistem trenutku se vse znova napne. Rahlo obarvan samec na drugi strani vrvice silovito skoči iz vode, z umetno muho v kotičku gobca, nato pa izgine po toku navzdol. Zrak napolni rezko cviljenje ribiškega kolesca. Evforija steče skozi palico naravnost v moje srce.

V svetu, kjer se sanje prepogosto razblinijo, je reka Kangia kraj, kjer se uresničujejo. Tudi za razočaranega ribiča z dvoročno muharico. Dovolj je le, da se prepustiš.

Besedilo: Rasmus Ovesen

Fotografije: Rasmus Ovesen in Thomas Sobirk

VABLJENI NA TRADICIONALNI SKUPNI LOV SULCA V VODAH RIBIŠKE DRUŽINE BARJE

8. februarja 2026 ste vabljeni na skupni lov sulca, ki ga prireja Ribiška družina Barje.

Dobimo se pred ribiškimi domom RD Barje v Ljubljani (Hladnikova cesta 11), in sicer ob 6. uri zjutraj, ribolov pa bo potekal na reki Ljubljanici ter Malemu grabnu.

Pristopnina znaša 25 evrov, poskrbljeno bo tudi za hrano in pijačo.

RD Barje

**VEČ NA
WWW.RDBARJE.SI**

SEKCIJA RIBIČEV IN KLUB MLADIH TURNIŠČE SODELUJETA Z ROKO V ROKI

V Turnišču delujejo ribiči, ki so povezani v Ribiško družino Lendava, delujejo pa tudi v okviru Kluba mladih Turnišče. Že deset let skrbijo za organizacijo različnih prireditev in dogodkov, ki se pripravljajo ob gramoznici Madgičeve grabe v

Ribičem je priznanje podelil župan občine Turnišče Borut Horvat.

Turnišču. Ribiči skrbijo le za ribnik in okolico. V ribniku gojijo sladkovodne ribe. Ribiči, ki pridejo loviti ribe v Madgičeve grabe, le-te lovijo po načelu ujemi – spusti, saj se izvaja športni ribolov. Ribiči vsako leto v ribnik vlagajo nov ribji zarod. Pred leti so ob ribniku zgradili ribiško brunarico, ob kateri pripravljajo različne prireditve in dogodke za vse generacije. Magdičeve grabe so zelo dobro obiskane in dajejo živahen in pester družbeni utrip v kraju Turnišče. Gre za pomemben prostor, kjer se organizirajo ribiška tekmovanja, kresovanje in postavljanje prvomajskega drevesa, postavitve jaslic in podobno. Njihovo delo je tako rekoč vidno na vsakem koraku, saj so Magdičeve grabe pravi naravni biser občine Turnišče. Na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pri občinskem svetu občine Turnišče je komisija sprejela sklep, da se sekciji ribičev in Klubu mladih Turnišče podeli občinsko priznanje. Ob letošnjem občinskem prazniku občine Turnišče je ribičem občinsko priznanje podelil župan občine

Priznanje je prejel Bojan Smej, vodja sekcije ribičev Turnišče.

Skupina turniških ribičev in kluba mladih Turnišče

Turnišče Borut Horvat, ki se jim je zahvalil za opravljeno delo; občinsko priznanje je prejel vodja ribičev Bojan Smej.

Besedilo in fotografije: Jože Žerdin

ŠE SO KAPITALNE ŠČUKE V KRKI

Blaž Jesenovec, član RD Novo mesto-pododbor Ljubljana, se je v sredo, 10. 12. 2025, odločil za ribolov ščuke na reki Krki, čeprav je bil njegov prvotni namen lov sulca. Notranji občutek mu je govoril, da bi lahko sredo bila tisti dan, ko bi lahko na vobler ujel kapitalno ščuko. Poklical je prijatelja Šurdo, ki slovi kot dober poznavalec lova velikih roparic in skupaj sta začela z vijačenjem v 3.revirju reke Krke. Po približno stotih metih vabe

v reko, natančno ob 15.30 je dobesečno videl, kako je velikanka pridrvela iz globine in šavsnila z velikim gobcem po njegovi vabi. Nagonsko je zategnil ribiško palico, takoj zatem se je začel boj z velikanko. Ribiški kolešček je spuščal prelepo melodijo, Blaž pa je videl, da bo zelo težko spravil ščuko na obalo, ker je bil na terenu, ki je bil zaraščen z vejami in strmo brežino. Takoj je začel z klicanjem ribiškega tovariša, ki pa je bil približno 80 m oddaljen

Blaževa šćuka

od Blaža. Šurda je takoj začel teči po blatnem terenu prepletenem z vejami, dvakrat vmes se je spotaknil, padel, umazal hlače (Blaž mu je kasneje obljubil, da bo mu plačal kemijsko čiščenje) in končno prisopihal do kraja dogodka. Boj z velikanko se je pravkar končal, Šurda pa je z zadnjimi močmi stegnil podmetalko in ribo spravil vanjo, zatem pa dvignil na obalo. Ko se je šćuka dotaknila brega, se je še z zadnjimi močmi poskušala rešiti iz mreže, toda izkušeni Šurda jo je v naglici prijel za glavo, šćuka pa ga je za nagrado šavsnila po sredincu in pritekla je kri. Sledile so čestitke, fotografiranje in spuščanje velikanke nazaj v njeno vodno kraljestvo. V dolžino je merila 106 cm! Notranji občutek ga ni izneveril, ta šćuka pa je bila največja v njegovi ribiški karieri. Blaž, čestitke in še veliko dobrih prijemov.

Besedilo in fotografija: Zoran Leko

V GRAMOZNICO BABINCI PONOVRNO VLOŽILI ŠARENKO

Poleg krapa, smuča, amurja, po novem dodatne vrste rib v prleškem ribniku

Ribiška družina (RD) Ljutomer, ki skrbi za ribji stalež v svojih ribolovnih vodah, je te dni v gramoznico Babinci, ki sodi med največje in najgloblje tovrstne ribolovne vode na tem območju, vložila 350–400 komadov šarenk (ameriških postrv), kar glede na velikost pomeni okoli 100 kilogramov. To je že drugo poribljavanje s to vrsto rib v zadnjih letih. Ob tem so v letu 2024 vložili 900 komadov jezerske postrvi, za katero še vedno velja prepoved lova, in sicer do 31. 3. 2026. Pred dvema letoma se je vložila podobna količina šarenk, ki so izredno lepo napredovale in bile ujete tudi takšne, ki so že dosegle težo med 2 in 3 kg. Zato vodstvo RD Ljutomer opozarja svoje člane in tudi druge ribiče, da obvezno upoštevajte varstvene dobe in velikost teh rib, torej šarenkina varstvena doba je do 28. 2. 2026, njena minimalna velikost pa je 25 cm. Jezerska postrv – varstvena doba je do 31. 3. 2026 in njena minimalna velikost je 40 cm.

Po besedah Bogdana Vrbnjaka, predsednika RD Ljutomer, je gramoznica Babinci, poleg za krape in ostale sladkovodne ribe, še posebej ugodna za omenjeni vrsti rib. »Gre za zelo čisto in razmeroma hladno vodo z velikimi globlinami. O vlaganju šarenke in jezerke smo se najprej posvetovali z Zavodom RS za ribištvo. Čisto v začetku so nam predlagali vložek šarenke, da bi sploh videli, ali bo uspevala. Hitro nam je postalo jasno, da imajo postrvi v gramoznici odlične pogoje za rast. Če se bo tako nadaljevalo, bomo jezerko in nekaj malega šarenke vlagali

Vložitev rib

Vložitev rib

Babinci-gramoznica

tudi v prihodnosti,« je povedal Vrbnjak, ki je še enkrat opozoril ribiče na upoštevanje varstvenih dob in najmanjših mer za ulov.

Kamešnica oz. gramoznica Babinci se sicer razprostira na površini 13 hektarjev. Nahaja se le nekaj sto metrov stran od reke Mure, in sicer na 174 metrov nadmorske višine. Največja globina jezera presega 30 metrov. Očara nas čudovita modra barva vode, kjer se obiskovalci lahko tudi kopajo in se osvežijo, ko so obdani s čudovito naravo in mirom. Jezero je še posebej priljubljeno med ribiči, saj vanj vsako leto vložijo do 1000 kg krapov in do 100 komadov merskih smučev. Turisti lahko v Babincih uživajo v številnih aktivnostih, kot so: piknik, ribolov, plavanje, kopanje psov, sprehod ...

Besedilo in fotografije: Oste Bakal

NASVETI MLAJŠEMU SEBI

V enem od intervjujev, ki sem ga nedavno nazaj gledal na televiziji, je novinar osebo vprašal zanimivo vprašanje. Posredno v prevodu je bilo na temo, kaj bi sebi – kot mladostniku – svetoval sedaj, ko je že kar izkušen veteran. Nemudoma sta se mi novinarjevo vprašanje in ideja zdeli enkratni in zelo primerni za prenos na marsikatero področje. Kot verjetno tudi mnogi drugi sem si tudi sam hitro naštel kar nekaj obžalovanj in napak iz preteklosti, ki jih danes zagotovo ne bi ponovil in tako je nastala tudi ideja za prenos omenjenega vprašanja na muharjenje.

Pojdimo za vodo čim večkrat, dokler lahko. Nihče ne ve, kaj bo jutri predvsem v smislu opazovanja, kako se svet in naši revirji spreminjajo, in to običajno ne na bolje. Zato tisto ribiško potovanje, ki ste si ga od vedno želeli, udejanjite. In to čim prej. Ponekod zahteva okolje od nas tudi stvari, ki jih kasneje, ko smo starejši, enostavno ne moremo več izvesti. Lahko nas ustavi tudi kak nepredviden dogodek, poškodba ali zdravje, ki ga vse prevečkrat jemljemo za samoumevna.

Naučimo se kar največ tehnik muharjenja, predvsem lokalna znanja, ki jih prinesemo lahko tudi iz raznih potovanj, kjer lovijo popolnoma drugače, lokalna znanja so lahko zelo dragocena in nam lahko rešijo marsikatero situacijo, ko pretirano uporabljene muhe in tehnike na naših revirjih nekako odpovejo.

Izoghnimo se opremi od palic, kolesc, vrvic in predvrvic, predvsem pa trnic, ki niso na nivoju, po testih in besedah določenih prodajalcev pa naj bi bile kakovostne. Na splošno je najbolje investirati v kakovostno opremo, ki nam odgovarja in jo lahko uporabljamo resnično dolgo, vendar ne glede na to, kaj si o tem mislijo drugi. Drago ni vedno tudi dobro. To pa ugotovimo lahko samo tako, da opremo prej nekako preizkusimo, bodisi od prijateljev ali pa na sejmiš ali kakšnih drugih priložnostih. Obisk sejmov najbolje v kombinaciji z ribiškim potovanjem je zato bolj ali manj vedno koristen. Samo mi vemo, kaj nam najbolj ustreza in najprej je treba prisluhniti sebi. Res da je možno marsikaj od te opreme kasneje uspešno prodati naprej, še posebej, če ima v javnosti visoko oceno. Se pa žal prevečkrat dogaja, da izbiramo na pamet, na podlagi reklam, ali pa poslušamo in kopiramo koga drugega. Zato imamo lahko kasneje samo težave. Predvsem pri izbiri predvrvic in trnic ne iščimo nikakršnih kompromisov. Da nam ne bo kasneje žal izgubljenih rib, kot se je že mnogim od nas popolnoma brez potrebe dogajalo.

Sicer sem že dokaj kmalu ugotovil, da v Sloveniji ne potrebujem težkega pribora za normalno muharjenje, vendar bi raje videl, da bi to ugotovil prej. Generacija pred nami je bolj ali manj prisegala na palice številka sedem in navzgor, za lahki ribolov pa je bila petica nekakšen standard. Za povprečni ulov na naših rekah in naravno populacijo rib pa je to enostavno preveč. Želim si le, da bi to uvidel še prej. Enako se mi je kasneje primerilo tudi na morskem ribolovu, kjer mi še vedno kar nekaj (pre)močne opreme sedaj ždi v omari.

Ko že govorimo o priboru, ne morem preko dejstva, da sedaj vem, da sem dolga leta nosil s seboj (pre)velike količine opreme, predvsem muh, ki jih nisem potreboval praktično nikoli. S časom sem vse skupaj zreduciral na osnovne stvari, ki mi popolnoma zadoščajo in tudi sam ribolov je bolj udoben ob dejstvu, da mi ničesar ne primanjkuje. Zato preverimo, kaj resnično potrebujemo in kaj nam je za vodo samo balast.

Vsakič, ko vidim preparirane ribe iz zgodnjih muharskih let, mi je nekako žal za vsako od njih. Danes imamo vsi možnost slikanja in mi na pamet ne pade, da bi še kdaj uplenil kak izredni ulov. Vsaka od njih ima sicer za seboj neko zgodbo, ki smo jo takrat želeli ohraniti za vedno, predvsem pa si takrat nisem niti mislil, da se mi bo podoben ulov še kdaj ponovil. Danes se za kaj takega zagotovo ne bi več odločil.

Ne pozabimo, da je naša obala reke tistim na drugi strani oddaljena obala. Vedno lahko začnemo z meti na blizu in za dober ribolov ni treba metati daleč. Veliko bolj pomembno je, da se giblujemo previdno in marsikaj nas čaka dokaj blizu. Ta drobni nasvet bi mi prišel še kako prav, ko sem se z muharjenjem še spoznaval in ne bi po nepotrebnem splašil velikega števila, med katerim je bilo tudi kar nekaj trofejnih rib, samo zaradi napačnega pristopa. Mimogrede tudi na zadnjem ribolovu na sulca se mi je to obrestovalo in ribo bi z daljšim prvim metom zagotovo preplašil.

Intenzivno rojenje velikih enodnevnih – redek prizor, ki ga je vedno bolj vredno občudovati.

Prijatelj in avtor mnogih šaljivih izrekov Colin v trenutku, ko se je nama je obema posrečil ulov.

Pokojni prijatelj Dušan, ko si še nisem niti v sanjah mislil, da bo to najin zadnji obisk te reke.

Dragoceni trenutki skupaj s sinom na reki, pri katerih vedno obžalujem, da jih ni bilo več.

Nekoč sem si dokaj vestno zapisoval dogodke, predvsem rojenja in obdobja rojenj vodnih žuželk. Danes, ko je marsikaj od tega marsikje pri nas že dokaj boleča zgodovina, mi je vedno bolj žal, da sem takoj, ko sem lahko rojenja predvidel na pamet, z zapisi prenehal. Danes si lahko že s hitrim slikanjem zabeležimo marsikaj in o tem smo nedavno že pisali. Nikakor nisem zagovornik fotografiranja vsakega ulova in podobno. Ponovljene stvari se začnejo s časom enostavno kopičiti in izgubijo svoj namen. Po drugi strani pa dogajanja, ki so izven normalnih okvirov dogodkov posameznega ribolova, primerno zabeležena, kasneje morda pridejo še kako prav. Če si tega želimo in bi radi ohranili spomine, je dobro, da te dogodke tudi na nek način beležimo, pa naj bodo glede uspeha ali pa tudi obratno.

Čeprav sem osebno pristranski, kar se tiče vodne entomologije, saj sem tej temi namenil precej časa, vseeno opažam, da veliko znancev, predvsem mlajših, nekako odriva osnovno znanje o vodnem življenju in ribji hrani na stranski tir. Vse skupaj je najbrž pogojeno s tem, da že precej uspešno lovijo. Moje mnenje je, da je za običajnega muharja popolnoma dovolj nekajurno izobraževanje na enega od načinov, in to popolnoma zadostuje, vse ostalo je le igra opazovanja in posnemanja. Precej bi mi bilo prihranjeno, če bi o vodnih žuželkah vedel malo več že na začetku.

Mladim in svežim muharjem je verjetno težko sprejeti samo doživetje ribolovnega izleta in si želijo čim prej uloviti čim več, obenem pa jim lahko uide marsikaj obrobne, ki dobi kasneje drugačen pomen in precej večjo težo. Zato je dobro, da se tu in tam ustavimo in zavemo okolja okoli nas, drobnih stvari, živali, malenkosti in spominov, ki jih bomo ohranili za kasneje. Velikokrat nam da bolj umirjen ribolov tudi boljši rezultat. V prvi vrsti pa lahko vedno občutimo hvaležnost, da živimo v za muharje eni najlepših in najboljših dežel na svetu a se mnogi naši rojaki tega morda ne zavedajo.

Kakovost rib in ribolova se običajno izboljšuje z oddaljevanjem od parkirišča. Veliko jih to zakonitost že dobro pozna. Včasih se je treba za uspeh pač malo bolj potruditi. In še škodilo nam ne bo, prav nasprotno. Pomagalo nam bo vzdrževati primerno fizično kondicijo tudi kasneje, letom navkljub. Zato je vedno dobro narediti kak korak več. Prav zaradi teh korakov sem bil deležen že marsikakšnega presenečenja na melo bolj odročnih mestih, ki ga v nasprotnem primeru verjetno ne bi doživel.

Morda je stvar značaja ali pa česa drugega, vendar bi sebi za nazaj vsekakor svetoval, da bi še več ribolovnih dni preživel ob reki brez kakršnekoli družbe. Popolnoma sam. Nekaj je v »solo« ribolovu, česar se ne da kar tako opisati. Popolna umirjenost,

Barva muh ima za mnoge muharje pomen, ki včasih dosega že prav mistične razsežnosti. Prav tako tudi domneva, da je samo ena muha, ki je (bila) tista prava določeni dan na določenem mestu. Prevečkrat se mi je zgodilo, da sem med ribolovom porabil prav vse primerke ene muhe ali pa sem si bil primoran kaj popolnoma drugega izposoditi od kolegov. Ko ugotoviš, da ni bilo kasneje praktično nobene razlike, vse te absolutne torije hitro pristanejo na majavih tleh. Seveda so trenutki in pogoji, ko potrebujemo določene barve predvsem, da naredimo muho dovolj vidno za ribo, vendar je to popolnoma drug razlog. Trmasto vztrajanje na barvnih odtenkih, ki naj bi bili potrebni za uspeh pri muharjenju, je ena od večjih napak, zaradi katere sem bil za marsikaj prikrajšan. Precej bolj običajno sta namreč pomembni dimenzija in silhueta muhe, pri ličinkarjenju pa tudi teža. Verjetno je slednje eden od prvih nasvetov, ki bi ga samemu sebi ponudil, kot mladostniku.

Tudi izbira trenutne tehnike in posledično muhe je precej široko področje. Vsekakor pa tudi tu ni nekega absolutnega pravila. Predvsem je zanimivo opazovati, kako ostali okoli lovijo enako uspešno ali pa še bolje, na popolnoma svoj način in na nekaj čisto drugega. Zato v svojih prepričanjih vedno ohranimo odprta vrata za kaj novega. Na primer nepoznavanje mokrih muh in njihove uporabe je bila moja velika napaka in zelo mi je žal, da se nisem o njih podučil že na začetku.

Prijatelj Colin iz Združenega Kraljestva mi je enkrat na vodi izrekel zanimiv pregovor v trenutku, ko sem ga vprašal, če imava morda za ta dan dovolj. Glasil se je nekako takole: »Nikoli ne zapusti dejavnih rib, ki po možnosti še pobirajo z gladine!« Danes, ko je stanje z vodnimi žuželkami praktično zdesetkano, mi je žal, da nisem upošteval tega pregovora že veliko prej. Poleg tega mi je v spomin za vedno vtisnil tudi veliko modrost, ki si jo v šali redno prenašamo med prijatelji. »Če želiš ribo uloviti, moraš imeti vrvico v vodi.« Kar je res, je res.

nobenih beganj misli in samo koncentracija na prihodnji gib. Nobenih motečih dejavnikov, niti telefona, niti pogovora ali prilagajanja ribiškimi kolegom. Ti trenutki so prav čarobni in telo kar čuti, kako se polni z energijo. Na koncu so tu še dogodki in pravi čudeži, ki bi jim redko kdo verjel, če ne bi bili zabeleženi s staro a še vedno zanesljivo akcijsko kamero.

Eno mojih največjih obžalovanj in morda prvi nasvet mlajšemu sebi pa bi bil, da bi čim prej prepoznal pomen muharjenja za moje splošno dobro počutje in zadovoljstvo. Usmerjanje življenja in pomembne odločitve bi tako verjetno vodile v pravo smer že veliko prej.

Opisal sem nekaj osnovnih stvari, ki bi jih sam zagotovo spremenil, če bi še enkrat lahko vstopil v muharjenje od začetka. Gre za osebno mnenje in najverjetneje ne bo ravno za vsakogar, kar tudi ni nič nenavadnega. Naši trenutki za vodo so vseeno zelo osebna zadeva in pristop posameznika se lahko od drugih zelo razlikuje. Od tega, kaj si želimo od dneva, do uporabe različnih tehnik, muh in opreme. Namen besedila je predvsem nabor nekaterih izbranih tem okoli muharjenja in ribištva na splošno, o katerih velja vsaj razmisliti, da ne bo s časom kasneje kakšnega nepotrebnega obžalovanja.

Besedilo in fotografije: Tomaž Modic

V SPOMIN

Anton Škufca

1947–2025

V juniju nas je v 78. letu starosti zapustil Anton Škufca, dolgoletni član RD Tržič. V svoji dolgoletni in članski dobi člana je aktivno sodeloval pri delovnih akcijah, za kar je bil nagrajen z Redom za ribiške zasluge III. stopnje. Redno se je udeleževal Zbora članov in aktivno sodeloval pri delu družine.

Redno se je udeleževal poribljavanja, saj so bile v prvih letih po II. svetovni vojni vode precej prazne. Tako pa imamo danes ribogojnico in veliko premoženja (poleg voda v upravljanju imamo še ribiški dom in prostor za piknike). Upam, da prostovoljstvo ne bo zamrlo in bodo novi kadri enako zavzeti in bodo še naprej skrbeli za naše skupno premoženje.

Za RD Tržič Jože Smolej

Drago Dejak

1951–2025

Z globoko žalostjo sporočamo, da nas je zapustil naš dolgoletni član in nekdanji vodja ribiške čuvajske službe Drago Dejak. Drago je bil več kot le član naše ribiške družine, bil je njen pomemben del, človek, ki je s svojo mirnostjo, predanostjo in dobrim srcem pustil pečat med vsemi nami. Kot čuvaj je svoje delo opravljal z veliko odgovornostjo in spoštovanjem do narave, voda in ljudi. Znal je prisluhniti, svetovati in vedno pomagati, kadar je bilo treba. Njegova prisotnost ob vodi je pomenila mir, njegovo znanje pa navdih za mlajše rodove ribičev. Bil je človek, ki je znal uživati v tišini ob reki, v družbi prijateljev in drobnih trenutkih, ki jih razumejo le tisti, ki imajo radi naravo. Drago, hvala ti za vse trenutke, ki smo jih preživeli skupaj, za tvoj nasmeh, modre besede in zvestobo naši skupnosti.

Tvoja pot ob vodi se je tu končala, a tvoj duh bo z nami vsakokrat, ko bomo prisluhnili šumenju reke in se spomnili nate. Iskreno sožalje njegovi družini in vsem, ki so ga imeli radi.

Naj ti bodo večne vode mirne, Drago.

V imenu vseh članov

Ribiške družine Bistrica Domžale

Dominik Povše - Domi

1948–2025

V mesecu december je med zagorske ribiče nepričakovano udarila žalostna novica, da je umrl naš dolgoletni član, častni član RD Zagorje, Dominik Povše - Domi.

V našo ribiško družino Zagorje se je včlanil leta 1972, leta 1978 pa je opravil ribiški izpit. V ribiški družini je bil aktiven na vseh področjih. Bil je mentor in vodja mladim ribičem, ki so uspešno tekmovali na republiškem nivoju. Sam je bil zelo aktiven in strasten tekmovalec, ki je nastopal tako za člansko ekipo na republiškem nivoju kot v veteranskih ligah. Na družinskih ribiških tekmah je bil nepogrešljiv. Osvojil je mnogo odličij tako posamezno kot ekipno. V svojih srednjih letih je v družini tudi opravljal delo gospodarja in bil na tem področju zelo uspešen. Od ribiške zveze Slovenije je leta 1997 prejel red za ribiške zasluge tretje stopnje in leta 2007 red za ribiške zasluge druge stopnje. Za svojo prizadevnost in delavnost je leta 2022 od ribiške družine prejel priznanje častni član RD Zagorje. V naši družini je pustil ogromen pečat.

Pogrešali bomo njegovo kramljanje ob ribniku, razne nasvete, dogodivščine, spomine, druženja, ki jih je preživel z prijatelji.

Na koncu naj se ti, Domi, še enkrat iz srca zahvalimo za vse delo, ki si ga naredil v ribiški družini, nam pomagal in nas naučil o ribištvi, tvojim domačim pa v imenu ribiške družine še enkrat izrekamo najgloblje sožalje.

Domi, pogrešali te bomo, počivaj v miru!

UO RD Zagorje

Klemen Verhovnik

1990–2025

Smrt, tiha, nerazumljiva človekova spremljevalka, vselej pretrese in bridko zaznamuje. Vsako slovo od našega ribiškega tovariša je boleče. Še posebej, če se poslavljamo od mladega člana v njegovih najlepših letih.

Klemen je že kot otrok spoznal lepote in skrivnosti ribolova. Z očetom Igorjem se je naučil veččin športnega ribolova, skrbi za vode in življenja v njih. Udeleževal se je delovnih akcij, odlovov in vlaganj rib v naše vode. Sodeloval je na tekmovanjih v okviru RD. Bil je prizadeven, priden in cenjen, kot ribič in prijatelj. Zahrbtina bolezen mu je preprečila uresničitev njegovih planov in nadaljnega udejstvovanja v ribiški družini.

V RD Slov. Bistrica se je včlanil leta 2001 in leta 2008 opravil ribiški izpit. Za svoje vestno delo je leta 2015 prejel znak za ribiške zasluge z listino.

Po slovesu od cenjenega ribiškega člana ostane topel spomin na človeka, prijatelja in ribiča. Človek, ki ga spoštuješ in ceniš, nikoli ne umre, le daleč, daleč je.

Klemen, počivaj v miru v večnem življenju, hvala ti za sodelovanje v naši ribiški družini.

Ribiči RD Slovenska Bistrica

Zimski ulov – sulec, ujet v kristalno bistri reki, simbol moči in elegancije sladkovodnih rib.

SULEC V VODI IN NA KROŽNIKU

Sezona ribolova sulca vedno prinese posebno razpoloženje. Ne gre le za ribolov ene najbolj spoštovanih rib naših voda, temveč za občutek, da smo znova stopili v čas, ki zahteva več znanj in potrpežljivosti. Prav v takšnih trenutkih smo uspeli priti do pristnega sulčjega mesa, kar ni samoumevno. Nastala je jed, pripravljena preprosto, z občutkom in z mislijo na ljudi, ki jim želimo ponuditi nekaj več. To je recept, ki izhaja iz spoštovanja do ribe, do vode in do vsega, kar sulec predstavlja v naši ribiški kulturi.

Sulec v vodi ...

Sulec je ena najbolj čarobnih vrst sladkovodnih rib Evrope. Zaradi njegovih posebnosti ga pogosto imenujemo kralj voda. Čeprav mu angleško nekateri rečejo *huchen* ali *Danube salmon*, je to ime bolj pesniška primerjava. Sulec je pravzaprav endemit donavskega porečja in eden največjih predstavnikov družine salmonidov v tem delu sveta, zato že stoletja buri domišljijo ribičev in ljubiteljev narave. Njegova razširjenost je omejena na nekatere večje reke donavskega sistema - od Slovenije, Avstrije, Nemčije ter delov bivše Jugoslavije, kjer še vedno vztraja v globljih tolmunih z ustreznim kisikom in temperaturo vode.

Biološko je sulec na vrhu prehranjevalne verige v lipanskem in mrenskem pasu rek, plenilec z močnimi zobmi in izrazitim telesnim profilom, ki kaže na njegovo plenilsko naravo. V ribolovnih krogih velja za prestižen ulov, saj združuje redkost, velikost in odpor, ko je zapet na trnku. Zaradi svoje specifične ekologije in občutljivosti na spremembe v okolju je sulec tudi indikator zdravja rečnih ekosistemov; posegi v vodotoke, kot so hidroelektrarne ali degradacija habitatov, mu močno omejujejo življenjski prostor, zato je še toliko bolj cenjen kot simbol ohranjene narave.

Sulec se v svojem naravnem okolju kot plenilec prehranjuje predvsem najvišje v prehranjevalni verigi. Njegova prehrana pa je oportunistična, kar pomeni, da lovi tisto, kar je v revirju najpogostejše in enostavno dosegljivo, največkrat pa so to druge ribe različnih vrst. V želodcih ulovljenih sulcev so raziskovalci našli obsežen nabor plena, od malih rib do večjih kosov, pa tudi rakov, žab, miši in občasno ptic. Najbolj pogost ribji plen vključuje tako manjše podusti, klene, postrvi in druge ribe, ki jih sulec aktivno išče. Sulec je najbolj aktiven pri hranjenju zjutraj,

pozno zvečer ali ponoči, medtem ko je podnevi predvsem v hladnejših zimskih mesecih bolj dejaven tudi čez dan. Zaradi svoje plenilske narave in velikega razpona plena velja sulec za klasičnega plenilca rek, ki s svojo izbiro plena odraža bogastvo in sestavo ribjega sveta v reki, kjer živi.

Sulec je res izjemno velik salmonid in ena največjih sladkovodnih rib v naših vodah. V Sloveniji pogosto preseže mejo 110–120 cm dolžine in več kot 20 kg teže, kar že velja za trofejnega, celo življenjskega sulca.

... in sulec na krožniku

Meso sulca je po strukturi in okusu sorodno mesu postrvi. Je svetlo, čvrsto in nežno, z diskretno, prijetno aromo, ki ne prekriva drugih sestavin. Manjši in srednje veliki primerki slovijo po posebej kakovostnem mesu, medtem ko so starejši, večji sulci lahko izraziteje zamaščeni, predvsem v predelu trebušne votline, kjer se kopičijo maščobne obloge, kar lahko nekoliko vpliva na teksturo in zahteva bolj premišljeno kulinarično obdelavo.

Enostavno dostopnih receptov za sulca je zelo malo, vsaj v primerjavi z recepti za »običajnejše« vrste rib, kot so postrv, krap, ščuka ... Če v iskalnik vtipkate angleške ali slovenske poizvedbe za *huchen* / sulec, dobite le peščico zadetkov, med katerimi je kak primer priprave filejev v masleni omaki ali marinirani sulec. To pomeni, da kulinarika sulca ni razširjena v kulinaričnih medijih ali kuharskih spletnih mestih, kot bi bila denimo pri postrvi ali lososu, kjer lahko hitro najdeš stotine raznolikih receptov.

Takšna redkost receptov je povsem skladna s tem, da sulec na naših krožnikih ostaja redka, »posebna« jed. Nekatere ribarnice ga v določenih sezonah ponujajo, še posebej če ga dobijo iz ribogojnic, vendar

Belo-rožnati file ribe, korenje, por, limona, krompir, jabolko, granatno jabolko. Namesto sulca lahko uporabite tudi katero drugo sladkovodno ribo. Od delov sulca za file najraje uporabim hrbtni ali repni del ribe.

ne posebej množično. Divji sulci so zaradi omejenih populacij, pravi ribolova in svoje ribolovne vrednosti praviloma le občasen plen; to ni riba, ki bi se vsak dan znašla v klasičnem jedilniku. Zato je sulec danes kulinarčna poslastica, ki jo dobiš le redko in ceni jo predvsem tisti, ki prepozna kakovost in zgodbo, ki presega rob krožnika.

Tudi sezona ribolova sulca ima med ribiči skoraj poseben, slavnostni pomen. Gre za čas, ko se zavedamo, kako dragocena in redka je ta riba in kako veliko spoštovanja si zasluži. Prav zato je bil trenutek, ko smo uspeli dobiti pristno sulčje meso, nekaj posebnega. Iz njega je nastala jed, pripravljena z občutkom in z mislijo na ljudi, ki jih imamo radi.

Predstavljeni recept ni namenjen le redkim, ki pridejo do sulca. Ribiči lahko z enakim pristopom uporabijo tudi drugo kakovostno sladkovodno ribo, ki se lepo filira – večjo postrv, lipana, smuča ... Bistvo jedi ostaja enako: dobro ribje meso, spoštljivo ravnanje z njim in želja, da na krožnik postavimo nekaj posebnega.

Sestavine za 3 osebe in priprava

Uporabljene sestavine so preproste, lokalne in značilno zimske: korenje, por in krompir so zelenjava, ki pozimi najbolje ohranja okus in kako-

Por malce posolimo in ga spečemo v pečici.

vost, agrumi dodajo potrebno svežino in kislino, granatno jabolko pa s svojo barvo in rahlo sadno noto vnese kontrast in eksotičnost v sicer umirjeno paletu okusov.

Riba

- file sulca, primerno narezan (približno 200 g na osebo) – lahko so tudi kotleti
- rastlinsko olje in velika žlica masla
- sol
- poper (ponavadi dam belega, vendar na sladkovodne ribe paše tudi črni poper)
- limonin sok

Korenčkov pire

- 30 dag korenja
- dve žlici masla
- sol
- po potrebi kapljica limone ali pomaranče

Porov pire

- 1 por (počasi dušen / pečen)
- žlica oljčnega olja in majhna žlička masla
- sol
- po želji malo limoninega soka

Fondant krompir

- krompir (enakomerni valjčki), 3 ali 5 kosov na osebo
- žlica masla
- zelenjavna ali ribja osnova
- sol

Hrustljavi por

- zelo tanko narezan por, količine za približno 1 veliko dlan
- olje za cvrtje
- sol

Dodatki za svežino in kontrast

- tretjina granatnega jabolka (semena)
- drobnjak ali steblo peteršilja

Ribo najprej nežno posoliš in rahlo popraš s poprom. Beli poper je seveda primernejši, vendar prav dobro prija sladkovodni ribi tudi krepkejši črn poper z več karakterja.

V ponvi na zelo nizki temperaturi stopiš maslo in vanj položiš fileje. Toplota mora biti blaga, da se riba ne zapeče, ampak ostane sočna in se počasi listasto razpre. Med peko jo večkrat preliješ z maslom. Proti koncu dodaš nekaj kapljic limoninega soka, nato ribo umakneš na toplo. Namesto v ponvi lahko ribo pečeš tudi v pečici.

Korenje olupiš, narežeš na manjše kose in skuhaš v rahlo osoljeni vodi do popolne mehko. Odcediš ga, še vročega pretlačiš v gladek pire in dodaš maslo. Po potrebi dosoliš in po okusu dodaš čisto malo limoninega soka, da poudariš sladkobo korenja. Pire mora biti svilnat in čist, brez težkih začimb. Lahko dodaš še druge začimbe, sam dodam le malo pomaranče.

Por očistiš, narežeš na kolobarje in ga zelo počasi dušiš na maslu ali oljčnem olju. Ne sme se obarvati, ampak se mora zmehčati in razviti sladkobo. Ko je povsem mehak, ga pretlačiš v grobejši, rustikalen pire. Po potrebi začiniš s soljo in dodaš kapljico limone.

Za fondant krompir najprej oblikuješ gomolje v enakomerne valjčke. Položiš jih v ponev z oljem in maslom in jih nežno zapečeš na obeh rezanih površinah, da dobijo zlato barvo. Nato dodaš malo zelenjavne ali ribje osnove in jih počasi dušiš, dokler niso popolnoma mehki in prepojeni z maslenim sokom.

Za hrustljavi por beli del pora narežeš na zelo tanke trakove in jih ocvreš v segretem olju do zlato rjave barve. Odcediš jih na papirju. Po želji jih soliš, vendar tega v resnici ne potrebujejo.

Na krožnik najprej naneseš korenčkov pire in porov pire, da ustvarita barvni kontrast. Na sredino položiš ribo. Okoli razporediš fondant krompir. Po vrhu potreseš semena granatnega jabolka, drobnjak in

peteršilj, na ribo pa položiš nekaj hrustljavega pora. Jed zaključiš z nekaj kapljicami masla iz ponve.

Vinska spremljava

Sulec je po okusu načeloma nevtralen, nežen in eleganten, zato zahteva vino, ki ga le malce dopolni. Težka, izrazito aromatična ali močno barikirana vina hitro prevzamejo glavno vlogo in iz jedi naredijo vinsko predstavo, riba pa ostane v ozadju. Primernejša so vina z zmernim alkoholom, dobro kislino in diskretno aromatiko, ki ohranijo svežino jedi ter poudarijo naravno sladkobo ribjega mesa, masla in zelenjave. Posebej lepo se povežejo vina, ki so zorela na finih drožeh, saj njihova pretanjenost le dopolni teksturo ribe, ne da bi jo prekrila.

Med slovenskimi vini se s takšno jedjo zelo lepo obnesejo rebula, laški rizling, sivi pinot ali nežnejši chardonnay brez izrazitih lesnih not. Rebula prinese eleganco in mineralnost, laški rizling svežino in čistost, sivi pinot rahlo zaokroženost, chardonnay pa subtilno masleno noto, ki se ujame z načinom priprave ribe. Skupna točka vseh je umirjen značaj vina, ki spoštuje surovino na krožniku, prav to je pri sulcu najpomembnejše. Vedeti moramo, da je sulec lahko zelo podoben postrvi, lahko pa je tudi zelo masten in težak. Pri slednjem se lahko poigramo s težko spremljavo pijače, tudi s pivom.

Ko se odpravljamo na sulca, ne pozabimo, da ribe niso le šport, temveč tudi hrana, in da zmeren uplen tam, kjer je dovoljen, ni greh, ampak del poštenega odnosa do narave. Več škode lahko naredi ribič, ki brez prave mere hodi za vodo dan za dnem in ribe nenehno vznemirja, kot tisti, ki se za vodo odpravi redkeje in kdaj pa kdaj upleni ribo za domačo mizo.

Zmernost, samoomejevanje in spoštovanje do vode so tisto, kar dolgoročno varuje ribe – in nas same. Pa dober tek in brez slabe vesti, prosim, če si boste tistega debelega sulca ali le »navadnega klena« privoščili za večerjo, pa naj bo s fondant krompirjem ali le z »običajnim pomfrijem«.

Besedilo in fotografije: Jure Ušeničnik

Nežno pečeni file ribe s pečenim porom, fondant krompir, korenčkov pire, porov pire in granatno jabolko.

Zima v RD Pesnica (foto: Andrej Kmetec)